საქართველოს რესპუბლიკა

იმისთანა წმინდა საქმეში, როგორიც ბეჭდვითი სიტყვაა, ტყუილებით და ჭორებით ბურთის გატანა ყველა უკადრისობაზე უსაძაგლესია.

დაარსებულია 1918 წელს.

სამშაბათი, 9 აგვისტო, 2011 წელი.

№147 (6758)

ელექტრონული ფოსტა: sakresp@mail.ru და sakresp@wanex.ge ვებ გვერდი: www.open.ge ფასი 50 თეთრი.

სომეხ ექსტრემისტთა ვარდისფერი ოცნება

როცა მეზობელი კარისა სულაც არ არის სინათლე თვალისა!...

6-7

სატირა სატირალზე

ალმაშენებელი – ობერ-კონდუქტორის კვარცხლბეკზე

აჩუ, აჩუ, მეფეთ-მეფის, დავით მეფის ცხენო!

როგორც ჩვენი გაზეთის საკუთარი კორესპონდენტი ალექსანდრე შენგელია ქუთაისიდან იტყობინება, ვითომ რუსეთ-საქართველოს 5-დღიანი ომის დაწყების პირველი გარიჟრაჟის სამი წლისთავის აღსანიშნავად, 2011 წლის 7 აგვისტოს, იმ დროს, როცა უმუშევრობითა და წყურვილით ქანცგამოცლილი ქალაქი ცხელი ზაფხულის მოკლე ღამისთვის დამახასიათებელ ძილბურანში იმყოფებოდა, მავანთა ხელშეწყობით სადავე აიწყვიტა დავით მეოთხე ბაგრატიონის რაშმა, რათა ისევე, როგორც თბილისში, ყველაზე გამორჩეული ადგილი ვარდების რევოლუციისთვის დაეთმო.

ამ სახელის მოსაპოვებლად ქალაქის ცენტრალურ მოედანს სრული იურიდიული საფუძველი ჰქონდა, რადგან ვიდრე აღმაშენებლისა გახდებოდა, ჯერ ლენინის სახელობისა იყო, შემდეგ სტალინის, კვარცხლბეკიდან მისი ჩამოგდებისთანავე კი – ვარდებისა, რამეთუ საბჭოთა ხელისუფლების ბოლო დღეებში დაცარიელებული ადგილის შესავსებად აქ ვარდები მოაშენეს.

როგორც თვითმხილველები ვარაუდობენ, აღმაშენებლის მოედნიდან დავით მეოთხე ბაგრატიონის ცხენი ბალახვანში, რკინიგზის სადგურ ქუთაისის ვაგზლის მოედნის ნაძეგლარ კვარცხლბეკზე იმიტომ შედგა, რათა მხედარი იმაშიც გარკვეულიყო, ისე რატომ ეცვალა მხარი, რომ ზურგი შეაქცია მის მიერ გათავისუფლებულ თბილისს და იმაშიც, რატომ უნდა დაიდოს ბინა ბალახვანში იმ კვარცხლბეკზე, რომელიც ჯერ კიდევ კომუნისტების პერიოდში ობერ-კონდუქტორად ჩამოლაზორანტებული „დიდი ბელადისთვის“ საბედისწერო გამოდგა...

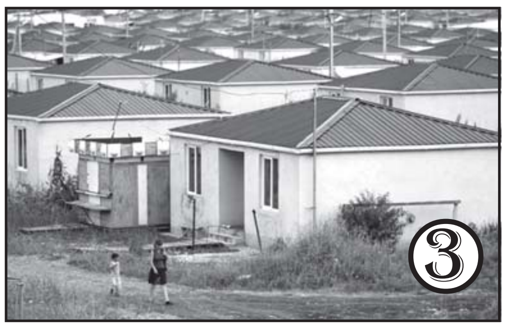

3

სამი წლის წერტილი

აგვისტოს ტრაგედიის შემდეგ

დეოკუპაცია – ფასი, რომელიც კრემლმა უთუოდ უნდა გადაიხადოს

4

სერგეი ლავროვი:

სააკაშვილი მთელი ქართველი ხალხის ფონზე პათოლოგია და ანომალიაა

2

ირაკლი ალასანია:

საარჩევნო რეფორმის გარეშე სააკაშვილის ავტორიტარიზმი უკონტროლო გახდება

სამწუხაროდ, საქართველოში განსხვავებული აზრი ძირითადად მიუღებელია...

ნოდარ ლომოური - 85

ქართული ბიზანტინოლოგიის დაუშრომელი კირითხური

5

რატომ გაძვირდა ბავშვის შენახვაც?..

კვეზერელი ცდილობს, მოსახლეობა ხორბლის ნაცვლად ციფრებით დააპუროს

7

„ვაშინგტონ ტაიმსის“ ექო

ირაკლი ალასანია:
საარჩევნო რეფორმის გარეშე სააკაშვილის ავტორიტარიზმი უკონტროლო გახდება

სამწუხაროდ, საქართველოში განსხვავებული აზრი ძირითადად მიუღებელია...

ამერიკის შეერთებულ შტატებში მყოფმა ირაკლი ალასანიამ გაზეთ „ვაშინგტონ ტაიმსში“ საქართველოს შესახებ სპეციალური სტატია გამოაქვეყნა, სადაც ის რეფორმების განსაკუთრებულ აუცილებლობაზე ამახვილებს ყურადღებას, თანაც აღნიშნავს, რომ საზოგადოებაც უაღრესად პოლარიზებულია, რაც იწვევს კიდეც ქვეყანაში არეულობებს.

„კავკასიაში მდებარე საქართველო ცვლილებების გზაჯვარედინზეა. საპროტესტო აქციების გარეშეც, საზოგადოება უაღრესად პოლარიზებულია. ეს იწვევს არეულობებს, რომელიც აღარ შეჩერდება, სანამ არ შეიცვლება ხელისუფლება და საბოლოოდ არ განხორციელდება დემოკრატიული რეფორმები. მე კარგად ვიცნობ ამ ხელისუფლებას და მის მიერ დაშვებულ შეცდომებს. ორი წლის განმავლობაში ვიმუშავე საქართველოს ელჩად გაერთიანებული ერების ორგანიზაციაში. თანამდებობიდან 2008 წლის ბოლოს გადავდექი, რადგან არ დავეთანხმე პრეზიდენტ მიხეილ სააკაშვილისა და მისი მთავრობის მიერ გადაწყვეტილებათა არათანმიმდევრულად და ცალმხრივად მიღებას“, — წერს ალასანია.

ის რუსეთთან შეიარაღებული კონფლიქტის დაწყებაში საქართველოს მთავრობას ადანაშაულებს და სააკაშვილის გადაწყვეტილებას მცდარს უწოდებს, რის გამოც მან თავის დროზე დატოვა კიდეც გაეროს ელჩის თანამდებობა და ხელისუფლების ოპოზიციაში წავიდა. **„ამ მთავრობის უუნარობამ, გაიზიაროს განსხვავებული შეხედულებები, ჩემი ქვეყანა რუსეთთან იმ შეიარაღებულ კონფლიქტამდე მიიყვანა, რომლის მოგების შანსიც არ გვქონდა. მაგრამ მცდარი გადაწყვეტილებების მიღება კვლავაც გრძელდება. ჟურნალისტები აპროტესტებენ ჯაშუშობის ბრალდებით სააკაშვილის პირადი ფოტოგრაფის დაპატიმრებას, რომელმაც პოლიციის სისასტიკე ფირზე აღბეჭდა. ეს 26 მაისის აქციაზე ოთხი მომიტინგის მკვლელობის შემდეგ ხდება. ამ უაზრო სადამსჯელო ღონისძიებებიდან ორი გამოსავალია. პირველი, უნდა შეიქმნას პოლიტიკური კონკურენციისა და მშვიდობიანი გზით ძალაუფლების გადაცემის უკეთესი მექანიზმი. შესაბამისი საარჩევნო რეფორმის გარეშე სააკაშვილის ავტორიტარიზმი უკონტროლო გახდება. ქართველ ხალხს კი ასე ცხოვრება აღარ შეუძლია. და მეორე, სიტყვის გამოხატვის თავისუფლება უნდა გახდეს დაცული. თანამედროვე მსოფლიოში ხალხის ხმა გაგონილი უნდა იყოს. სამწუხაროდ, საქართველოში განსხვავებული აზრი ძირითადად მიუღებელია“.**

თავისუფალი დემოკრატების ლიდერის აზრით, საქართველოში დემოკრატიისა და თავისუფლების შესახებ მხოლოდ ცნებები არსებობს, რადგან რეალურად შორსა ვართ ამ ფასეულობებისგან, ამიტომაც ხალხი იმედგაცრუებული და გაოგნებულია. **„მსოფლიოს ჯერ კიდევ ახსოვს მოკრძალებულად 2003 წლის ვარდების რევოლუცია, როდესაც არჩევნების მასშტაბურად გაყალბებისათვის გადაყენებული იყო პრეზიდენტი ედუარდ შევარდნაძე. რა თქმა უნდა, შედეგად მოსალოდნელი იყო უფრო ღია საზოგადოების ჩამოყალიბება. სამწუხაროდ, ასე არ მოხდა. გასული რვა წლის განმავლობაში ძალიან ცოტა რამ გაკეთდა დამსხვრეული დემოკრატიის აღსადგენად. საზოგადოებას ჯერ კიდევ სჭირდება უფრო მეტი რწმენა ამომრჩეველთა ოფიციალური სიების მიმართ. პრინციპი, ერთი ადამიანი — ერთი ხმა, დარღვეულია ამომრჩეველთა სიებში მანიპულაციების გზითა და იმ უსამართლო სისტემის მეშვეობით, რომელიც სახელისუფლებო პარტიას უფრო მეტი ადგილების დაკავების შესაძლებლობას უქმნის, ვიდრე რეალურად არჩევნებში აქვს მიღებული. ამის გარდა, მთავრობას აღარ უნდა მიეცეს ძალაუფლების შენარჩუნებისათვის სახელმწიფო სახსრების ხარჯვის უფლება. რეალურად, გადასახადებიდან ბიუჯეტში შესული თანხებით ხელისუფლება კორუფციულად ყიდულობს თავის გავლენასა და ძალაუფლებას. ეს უნდა შეწყდეს“,** — ამბობს ალასანია. ის ასევე წუხს იმის გამოც, რომ პოლიტიკურმა რვიანმა ხელისუფლებასთან კომპრომისსა და საარჩევნო გარემოს შესაცვლელად პროგრესს ვერ მიაღწია.

საარჩევნო კანონმდებლობის ცვლილების აუცილებლობასთან ერთად, ის ყურადღებას მედიის თავისუფლებაზე ამახვილებს, რომელიც უმნიშვნელოვანეს ფაქტორად მიაჩნია დემოკრატიული არჩევნების ჩასატარებლად: **„ცენზურის შავი ღრუბელი აუცილებლად უნდა გადაიდენოს ქართული მედიის ციდან. ორი ყველაზე რეიტინგული ტელეარხი, რომელიც ქვეყნის მასშტაბით მაუწყებლობს, ახალ ამბებს მუდმივად მთავრობის სასარგებლოდ აშუქებს. მესამე, ალტერნატიულ საინფორმაციო ტელეარხ „მაესტროს“ არ მიეცა ქვეყნის მასშტაბით მაუწყებლობის ლიცენზია, საკაბელო კომპანიები კი ფარულად აიძულეს, ეს „ტელე-არხი“ თავიანთ შეთავაზებათა პაკეტიდან ამოეღოთ. ხელისუფლება რომ სერიოზულად ფიქრობდეს მედიის თავისუფლებაზე, მაშინ „მაესტროს“ ქვეყნის მასშტაბით მაუწყებლობის საშუალებას მისცემდა. აგრეთვე, იგი თავს დაანებებდა ჟურნალისტებისთვის ჯაშუშობის დაბრალებას. ცოტა ხნის წინათ საქართველოში სტუმრად მყოფმა დამოუკიდებელმა რუსმა ჟურნალისტმა გამაოგნებელი პარალელი გაავლო საქართველოში მედიის თავისუფლების დღეს არსებულ მდგომარეობასა და ვლადიმერ პუტინის მიერ ათი წლის წინათ რუსეთში განხორციელებულ პრესის დადუმების კამპანიას შორის“.**

ალასანიას აზრით, ეს არ არის მარტივი გამოწვევები, რომელთა მოგვარება ადვილად შეიძლება, მაგრამ ოპტიმიზმს მაინც არ კარგავს:

„ყოფილი საბჭოთა ქვეყნებიდან საქართველო გამორჩეულია მისი ხალხისთვის დამახასიათებელი, ისტორიულად დამკვიდრებული ოპტიმიზმით. ამერიკელების მსგავსად, ჩვენც ყოველთვის ვამბობთ: „დიახ, ჩვენ შეგვიძლია“. მაგრამ უპირველესად აუცილებელია გულწრფელად იმის თქმა, თუ რა არის არასწორი დღეს საქართველოში. მხოლოდ ამის შემდეგ შეგვეძლება მდგომარეობის გამოსწორებაზე სერიოზული მუშაობის დაწყება“, — დასძენს ის.

ნია ფიფია

ტრაგედიის ექო

პატივი მიაგეს აგვისტოს ომში დაღუპულ გმირებს

ქვეყნის პირველი პირი, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქ ილია მეორესთან ერთად, მუხათგვერდის ძმათა სასაფლაოზე მივიდა. მიხეილ სააკაშვილმა უწმინდესთან ერთად ჯერ დაღუპულთა მემორიალი გვირგვინით შეამკო, შემდეგ კი გარდაცვლილთა ოჯახის წევრებს მიუსამძიმრა.

აღსანიშნავია, რომ ილია მეორე მუხათგვერდის სასაფლაოზე მგალობლებთან ერთად იმყოფებოდა, რომლებმაც ომში დაღუპულთა სულების პატივსაცემად რამდენიმე გალობა შეასრულეს.

იბეჭდება დაწერიდან 3 წლის შემდეგ

გამოთხოვება

გაცილებთ,
ეს ნაბიჯები,
ვაჰმე, რარიგად ძნელია,
ჯვარზე გაკრული ბიჭებო,
ოთხკუთხივ ჯვარი
გწერიათ.

მადლი გფარავდათ სამების
და ნათელ ხსოვნად
დაგვყვებით,
ჩამოგდებული სვავებით,
აფეთქებული ტანკებით.

მტრები სისხლით ვერ ძღებიან,
მაგრამ იმედად ის არი,
„ისევე დაიზრდებიან
ალგეთს ლეკვები მგლისანი“.

დაგვირჩით მრავალჟამიერ,
რადგან მუდამჟამ
გჯეროდათ,
რომ გაგვინათებთ ამიერს
იმიერ საქართველოდან!

ალექსანდრე შენგელია

დაღუპულთა სახელები მიანიჭეს

აჭარაში 6 სკოლას რუსული აგრესიის დროს დაღუპული გმირების სახელები მიენიჭა. დღეიდან სახალვაშოს საჯარო სკოლა ედნარ დიასამიძის სახელს ატარებს.

სკოლაში ამჟამად საქართველოს ერთიანობისთვის დაღუპული დიასამიძის ორი შვილი სწავლობს.

სახალვაშოს სკოლასა და ედნარ დიასამიძის საფლავზე აჭარის მთავრობის თავმჯდომარე იმყოფებოდა. ლევან ვარშალომიძემ და დიასამიძის ოჯახის წევრებმა კიდევ ერთხელ გაიხსენეს 3 წლის წინანდელი რუსული აგრესია.

ედნარ დიასამიძე 2008 წელს სენაკის სამხედრო ბაზის დაბომბვის დროს დაიღუპა, იგი 1994 წლიდან საქართველოს შეიარაღებულ ძალებში მსახურობდა.

ჯი-ეიჩ-ენი

ვაი, სირცხვილო!

სერგეი ლავროვი: პრეზიდენტი სააკაშვილი მთელი ქართველი ხალხის ფონზე პათოლოგია და ანომალიაა

ეს განცხადება რუსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრმა სერგეი ლავროვმა კორეის საგარეო საქმეთა მინისტრთან შეხვედრის შემდეგ გააკეთა, რომელიც მოსკოვში ოფიციალური ვიზიტით იმყოფება.

„რა თქმა უნდა, პრეზიდენტი სააკაშვილი ანომალია და პათოლოგიაა მთელი ქართველი ხალხის ფონზე, თან, ყველაფერთან ერთად, იგი ცუდად არის აღზრდილი. მაგრამ, როგორც პრეზიდენტმა მედვედევმა განაცხადა, ჩვენ ამ პერსონასთან ქართველი ხალხის ასოცირებას არ ვახდენთ და მზად ვართ, თავად მიხეილ სააკაშვილის გამოკლებით, განვავითაროთ კონტაქტი საქართველოსთან — საქმიანი, პრაგმატული, ურთიერთხელსაყრელი სხვადასხვა სფეროში, — განაცხადა ლავროვმა.

მისივე თქმით, ქვეყნებს შორის არ შეწყვეტილა კავშირი ენერგეტიკის, ტრანსპორტისა და ჰუმანიტარულ სფეროებში. „ჩვენ ასევე მზად ვართ, განვავითაროთ სავაჭრო ურთიერთობები, როგორც პრეზიდენტმა აღნიშნა, და ყოველივე ეს, რა თქმა უნდა, არსებული ნორმებისა და წესების დაცვით უნდა მოხდეს, პოლიტიზაციის მცდელობების გარეშე“, — აცხადებს რუსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრი.

— ადამიანთან, რომელმაც გასცა დანაშაულებრივი ბრძანება, მოეკლათ სამშვიდობოები, რომელმაც გასცა ბრძანება, მოეკლათ მშვიდობიანი მოქალაქეები და მათ შორის რუსეთის მოქალაქეები, ჩვენ არავითარი საქმე არ გვაქვს, — აღნიშნავს სერგეი ლავროვი.

ამას გარდა, რუსეთის საგარეო უწყების ხელმძღვანელი აღნიშნავს, რომ ქართველი ლიდერი აგრძელებს **„მოგონებას სულ ახალი და ახალი ზღაპრებისა აგრესიული პროპაგანდის სულისკვეთებით, რომელიც უკვე ცნობილია კაცობრიობისათვის, იმის შესახებ, თუ როგორ ვითარდებოდა მოვლენები 2008 წლის აგვისტოში და ცდილობს, ყოველივე თავდაყირა დააყენოს“.**

ჯი-ეიჩ-ენი

◎ აგვისტოს ტრაგედიის შემდეგ

სამი წლის წეროვანი

— ეს არც სოფელია და არც ქალაქი, — საუბარს დინჯად, მშვიდად იწყებს ტარიელ ტაბატაძე და ქვაღორღიან გზაზე, მწკრივად ჩალაგებულ სახლებს შორის მეგზურობას გვიწევს.

2008 წლის აგვისტოს შემდეგ მასაც, როგორც ათეულ ათასობით დევნილ ოჯახს, სახელმწიფოს მიერ აშენებულ დასახლებებში ერთი კოტეჯი და ბევრი პრობლემა ერგო — სამი წლის შემდეგ მშობლიურ სახლებში დაბრუნება და წელში გამართვა ჯერ აუხდენელ ოცნებად რჩება. წეროვანის დასახლებაში კი, როგორლაც ცდილობს, სულ ცოტა მოსავალი მაინც მოიწიოს და, როგორც თვითონ ამბობს, შრომასა და ფიქრს დარდი გადააყოლოს.

„წელში რა გაგვმართავს? ერთ სულზე 30-ლარიანი დახმარება თუ 24-ლარიანი? ეს ასანთის კოლოფის ტოლა მიწა თუ ფიქრი იმაზე, რა დავკარგეთ და სად ვართ ახლა?“, — შემოგვჩივის, თან ღიმილით ამატებს, — **„აი, თქვენც ჩამოსულხართ, იღებთ, გველაპარაკებით, ალბათ დაწერთ კიდევაც, მარა ეს შეცვლის რამეს? რამდენი ვინმე ჩამოსულა, ტელევიზიის ხალხი ჩამოდის, აქაურ მოსახლეებს სკოლის შენობის წინ დააყენებენ, აქაოდა, ლამაზი შენობა არისო და მადლიერებივართო სუბელიანის, ტყუილია, ბიძიკო, ეს ყველაფერი, ტყუილი“,** — ამბობს ტარიელ ტაბატაძე, რომელიც გასული საუკუნის ბოლოს ჯერ ცხინვალიდან გამოდევნეს, შემდეგ კი — სოფელ ნულიდან.

სკოლის თანამედროვე შენობა წეროვანში მართლაც დგას ისევე, როგორც დასახლების შესასვლელში — პოლიციის გამჭვირვალე ნაგებობა, თუმცა ჩარიგებულ-ჩამწკრივებულ კოტეჯებში მცხოვრებლებს, შენობის მიმზიდველობაზე მეტად, მათი სიმყარე და სწრაფი ტემპით გადახურვა უფრო აწუხებთ.

„ჭერსა და სახურავს შორის სიცარიელეა, არაფერია დაფენილი, რომ ზამთარში შინ სითბო ცოტათი მაინც შევინარჩუნოთ. ზამთარში შვილები სკოლაში რომ მიდიან, მათ მოსვლამდე გამათბობელს გამოვრთავ ხოლმე და ისე ვზივარ — 100 კილოვატზე მეტს დავხარჯავ და ფულს ვინ გადაიხდის? ასე ვართ, ზაფხულში კიდევ არაფერი გვიჭირს, ზამთარში კი, იცოცხლე, ისე ცივა ხოლმე“, — ამბობს ეკა მძინარაშვილი. ის სოფელ ქსუნისიდან არის დევნილი.

საცხოვრებელს დიასახლისის პეწი ეტყობა, — **„შეძლებისდაგვარად, ვცდილობთ, ზამთრისთვის რაღაცეები მოვიმარაგოთ, მაგრამ შვილები მეჩხუბებიან, ყველგან ქილები როგორ აწყვიაო, რა ვქნა, ერთი სათავსო რომ აეშენებინათ, გაცილებით გაგვიადვილდებოდა სურსათ-სანოვაგის შენახვა“,** — ეკას ბატონი გურამი ეხმიანება, რომელსაც კოტეჯების აშენებამდე მათი ნახაზები უნახავს:

„ნახაზები რომ ვნახე, ისე მომეწონა: იქ ღობეებიც იყო გათვალისწინებული, სათავსოც. გაგიგიათ სადმე, თოხს, ბარს, კონსერვის ქილებს, სიმინდს და კარტოფილს საძინებელში ინახავდნენ?! ღობეებს დაგვპირდნენ ვითომ, მაგრამ თქვენ თვითონ ხედავთ, ხან ძაღლი გადაუვლის ბოსტანს და ხან კიდევ — რა“, — ამბობს გურამ ხუციშვილი.

მეგზურთან ერთად ისევ უსახელო ქუჩებსა და დანომრილი სახლების რიგს მივუყვებით. თავში მიტრიალებს ბატონი ტარიელის სიტყვები, რომ ეს დასახლება არც სოფელია და არც ქალაქი — მართლაც, სოფლისთვის უჩვეულო სიმჭიდროვეა, ქალაქისთვის კი გადაჭარბებული ერთფეროვნება. დევნილთა კომპაქტურად დასახლების არაერთ ადგილას ვყოფილვარ, რამდენჯერმე — საზღვისპირა სოფლებში, მაგრამ ეს ბოლო ჩასვლა განსაკუთრებული აღმოჩნდა სხვებისგან: მცხოვრებლების დიდი ნაწილი პრობლემებზე საუბარს გაურბის ან სიტყვა ჟურნალისტის ხსენებაზე ხელს იქნევს, თავს ხრის და გზას აგრძელებს.

„არ გაგიკვირდეს, ბიძიკო, რამდენ ვინმეს ჰყავს შვილი ჯარში, ზოგი პოლიციაში მუშაობს, ვიღაცას ძლივს მასწავლებლობა დაუწყია სკოლაში. მისმა დედ-მამამ რამე ისეთი რომ გითხრას, ხომ იცი, რომ უსიამოვნება შეეყრებათ. მაგრამ უთქმელობა ჩვენს გასაჭირს განა უშველის?!“ — ბატონი ტარიელი მეზობლების უპასუხობის მიზეზს მიხსნის.

როგორც აღმოჩნდა, მთელი ზაფხულის განმავლობაში წეროვანის დასახლების ნაწილს წყალი შეფერხებით მიეწოდებოდა — განაპირა მცხოვრებლებს კი სასმელი წყლის ზიდვა მეზობელი უბნებიდან ხელით უწევდათ.

„აი, ზოგს რომ აქვს მიწები აღებული, ყოველდღე რწყავდა და ჩვენს ონკანებში კიდევ წვეთ-წვეთობით მოდიოდა-ხოლმე, მერე როგორღაც გავაგებინეთ უფროსობას, ახლა ვითომ გვაქვს, მაგრამ სულ შიშში ვართ, რომ სადაცაა, დაწყდება“, — ქალბატონი მედიკო საუბარზე მხოლოდ მას შემდეგ დაგვთანხმდა, თუ მას „ტელევიზორში არ გამოვაჩენდით“.

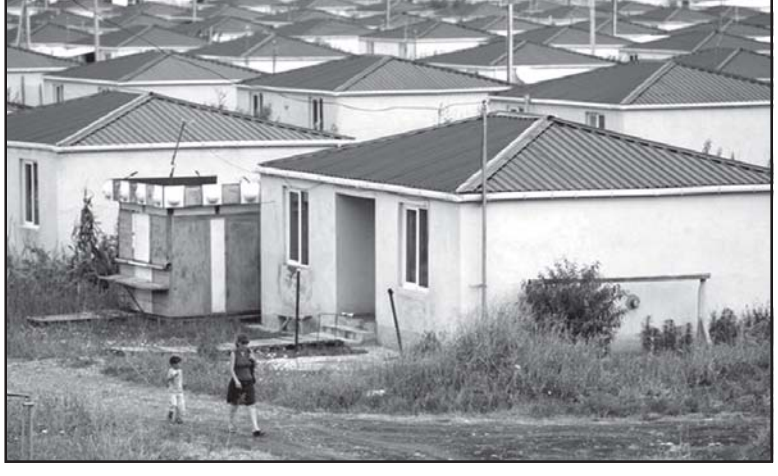

„წვიმა რომ მოვიდეს, წყალი გვექნება იმიტომ, რომ ნაკვეთების მორწყვა არავის დასჭირდება“, — მისგანვე ვიგებთ, რომ აქაური მცხოვრებლებისთვის, სხვა დასახლებებში მყოფებისგან განსხვავებით, მიწები არ დაურიგებიათ, — **„რა მიწასაც ხედავეთ კოტეჯებთან ახლოს, იმას ვამუშავებთ და თავს ვიტყუებთ, მთლად უსაქმოდ ხომ არ დავჯდებით შინ“,** — ამბობს ქალბატონი მედიკო.

ისევ ჩემი მეგზური მეუბნება, რომ აქაურებს განსაკუთრებით მას შემდეგ გაუჭირდათ, რაც სურსათ-სანოვაგის გაცემა შეწყდა.

„ერთ წელზე მეტია, არაფერი მიგვიღია — ხან ზეთს, ხან მაკარონს რომ ჩამოატარებდნენ, მთლად გაჭირვებულ ხალხს კიდევ გაგვქონდა თავი, ახლა კი საერთოდ არაფერი. აქ რომ ჩამოვლენ, სკოლასთან აჩერებენ ამერიკელ და სხვა ქვეყნიდან ჩამოსულ სტუმრებს, ასე ვუვლითო დევნილებს. იციან, ცოტა ქვევით რომ ჩამოვიდნენ, ხალხი გასაჭირზე დაიწყებს ჩივილს და ეს არ აწყობთ“, — ამასობაში კიდევ ერთ კოტეჯს მივუახლოვდით. ამ ოჯახის უფროსთანაც არ გაჭრა ჩემმა თხოვნამ, რომ კამერის წინ საკუთარ ლხინსა და ჭირზე მოეთხრო, მიზეზი რომ ვკითხე, მიპასუხა: **„ჩემზე უკეთ იცი... შარის თავი არავის აქვს“,** — მოჭრილი პასუხი ღიმილით იყო ნათქვამი.

ინტერვიუზე მაღონა ჯავახიშვილი დაგვთანხმდა, რომელიც თბილისის ერთ-ერთ სკოლაში ბიოლოგიის მასწავლებლად მუშაობს. სოფელ ქსუისიდან დევნილმა ძირითადად ახალგაზრდების პრობლემებზე ისაუბრა, ახალგაზრდებზე, რომელთაც წეროვანში გართობის ერთადერთ საშუალებად, მისივე თქმით, საღამოობით სეირნობა დარჩენიათ.

„ამ თაკარა მზეში სად გინდა წახვიდე, მდინარე მაინც იყოს ახლოს — უდაბნოა... თუ ვინმეს გართობა მოუნდა, თბილისში მიდის ან — გორში... განათლებას რაც შეეხება, სწავლობს ის, ვისაც უნივერსიტეტში ფულის გადახდის საშუალება აქვს, სხვებს კი რაღა დარჩენიათ?! პერსპექტივა ნულია“, — დანანებით ნათქვამს მაღონა იმასაც ამატებს, რომ სხვა დასახლებებში არასამთავრობო ორგანიზაციების დაფინანსებით კომპიუტერული ცენტრები მაინც არსებობს, სადაც ახალგაზრდებს ინტერნეტით სარგებლობის საშუალება აქვთ, — **„აქ ამის მსგავსი არაფერია... ომიდან სამი წელი გავიდა და ვინმემ იცის, კიდევ რამდენ ხანს მოგვიწევს ასე ცხოვრება?!“** — კითხვა რიტორიკული გამოდგა...

თბილისში დაბრუნების დროც დადგა. მეგზური დედაქალაქში გვაბარებს: „**უთხარი მაგათ, რომ აქ ყველაფერი კარგად არის და მოხედვა არ გვჭირდება, რა უნდა ჩვენთან გასაჭირს, ისხდნენ გრილად იმ კაბინეტებში, აქაური ხალხი კიდევ უარესს გაუძლებს“,** — ირონიით მთქმელისთვის არც კი მიკითხავს, ვინ იყო დანაბარების ადრესატი, რადგან რამდენიმე წუთის წინ გაგონილი სიტყვები გამახსენდა: **„ჩემზე უკეთ იცი... შარის თავი არავის აქვს“...**

მალხაზ ჭკადუა

◎ განსჯა

მეტი მოქნილობა გვმართებს და კონფლიქტების მოგვარების სცენარებიც თბილისში უნდა დაიწეროს

2008 წლის აგვისტოს ომის მესამე წლისთავზე, საერთაშორისო ასპარეზზე შექმნილ ვითარებაზე, აფხაზეთისა და ე.წ. სამხრეთ ოსეთის კონფლიქტების მოგვარების სავარაუდო პერსპექტივებზე „ინტერპრესნიუსი“ გეოპოლიტიკური კვლევების ცენტრის თავმჯდომარეს თენგიზ ფხალაძეს ესაუბრა.

— ბატონო თენგიზ, 2008 წლის აგვისტოს ტრაგიკული მოვლენებიდან სამი წლის თავზე, პრეზიდენტმა მედვედევმა „ეხო მასკვის“, „რაშა თუდეისა“ და „პირველ კავკასიურს“ 2008 წლის აგვისტოს მოვლენეზე, ომის შედეგებსა და საქართველოსთან მიმართებაში კრემლის სავარაუდო პერსპექტივებზე ვრცელი ინტერვიუ მისცა.

როგორ შეაფასებდით პრეზიდენტ მედვედევის, ერთი მხრივ, ეკლექტიკურ, მაგრამ იმავდროულად მრავალმხრივ საყურადღებო მტკიცებებსა და განცხადებებს იმის შესახებ, რომ თუ სააკაშვილის ხელისუფლება შეიცვალა, კრემლი მზად იქნება, საქართველოს ნებისმიერ ხელისუფალს ელაპარაკოს ისეთ თემებზეც კი, როგორიც აფხაზეთისა და სამხრეთ ოსეთის პრობლემებია?

— ეს იყო რუსეთის მმართველი გუნდის რეაქცია საქართველოს საკითხზე აშშ-ის სენატის რეზოლუციასთან მიმართებაში. რეაქციის გასახმოვანებლად, როგორც წესი, მოიაზრება ორი ადამიანი, ერთია მედვედევი, მეორე — პუტინი. ამ შემთხვევაში მომგებიანად ჩაითვალა, „ლიბერალური პრეზიდენტის“ (როგორც იგი თავის თავს უწოდებს) პოზიციის დაფიქსირება. ამით კრემლმა ხაზი გაუსვა მმართველი ელიტის ერთსულოვნებას საქართველოს საკითხში. ჩემი აზრით, მედიასაშუალებებიც საგანგებოდ იყო შერჩეული. სამივე ამ მედიასაშუალებების მაყურებლებისთვის, პირობითად ფოკუს-ჯგუფებისათვის მედვედევთან ინტერვიუს უნდა დაემტკიცებინა, რომ დღევანდელ მოსკოვს არ აინტერესებს სენატის რეზოლუცია, არ აინტერესებს, რას ამბობს საერთაშორისო თანამეგობრობა, აკეთებს და ყოველთვის გააკეთებს, რაც თავად მოეპრიანება.

ჩემი შეფასებით, სამივე მიმართულებით მედვედევს პასუხები საკმაოდ უკბილო გამოუვიდა და პირობით ფოკუს-ჯგუფებში საკმაოდ უარყოფითი რეაქცია გამოიწვია.

მაგრამ, მე მთავარი მაინც სხვა რამე მგონია. თუ ინტერვიუს საქართველოს ხელისუფლების ლანძღვისა და პროპაგანდისტულ ნაწილს ამოვიღებთ, მივიღებთ შემდეგ რეალობას — რუსეთზე გამაღიზიანებლად მოქმედებს საერთაშორისო ასპარეზზე პროქართული რიტორიკის ნაბიჯ-ნაბიჯ დამკვიდრება. რუსეთი კვლავაც რჩება ნეოსაბჭოური, ჩეკისტური ელიტის ტყვეობაში და 2012 წლის არჩევნებით ძალიან ძნელი იქნება ამ ელიტის შეცვლა. რუსეთი კვლავაც იბრძოლებს ზეგავლენის შესანარჩუნებლად და მისთვის კომფორტულია ვითარება, როცა მოლაპარაკებები მისი სცენარით მიმდინარეობს და შედეგზე კი არ არის ორიენტირებული, არამედ დროის მაქსიმალურ გაწელვაზე. ეს უკანასკნელი მიანიშნებს იმაზე, რომ საქართველოსთან მიმართებაში ახალი ხედვა საბოლოოდ ჩამოყალიბებული არ არის. მაგრამ, დარწმუნებული ვარ, რომ მოვლენათა განვითარების სცენარები საგულდაგულოდ მუშავდება. ჩემი აზრით, კრემლი ამ სცენარების რეალიზებას მაქსიმალურად მოკლე ვადებში შეეცდება.

კრემლის ამ ქმედებებს ჩვენ უნდა დავუპირისპიროთ მოვლენათა განვითარების ჩვენეული სტრატეგია და საკუთარი ინტელექტუალური პროდუქტი. რადგან, მძიმეწონიან მოწინააღმდეგეს მხოლოდ აზროვნების სისხარტით შეიძლება მოერიო.

— პრეზიდენტმა მედვედევმა კი თქვა, რომ არც სენატის და არც ევროკავშირის აზრი არ აინტერესებს, მაგრამ აგვისტოს ომის შედეგებთან დაკავშირებით აშშ-ის სენატსა და ევროსტრუქტურებს საქართველოს მხარდამჭერი არა ერთი რეზოლუცია და განცხადებები აქვს მიღებული. ფაქტია, რომ რუსეთი ოკუპირებული აფხაზეთისა და სამხრეთ ოსეთის დეოკუპაციის პროცესის დაწყებას არ აპირებს. მეტიც, რუსეთის პრემიერ-მინისტრმა პუტინმა სამხრეთ ოსეთის რუსეთის ფედერაციაში შესვლაც არ გამორიცხა.

თქვენ აზრით, რას შეიძლება ნიშნავდეს რუსეთთან მიმართებაში საქართველოს საკითხში დასავლეთის, რბილად რომ ვთქვათ, უხერხემლობა?

— ეს გახლავთ ხანგრძლივი პროცესი, რომელიც მოითხოვს ნერვებს და ცივი გონებით მოქმედებას. პოლიტიკაში საქმის მკვდარი წერტილიდან დაძვრა მაშინ ხდება ხილული, როდესაც პოზიციები შეჯერებულია, ფაქტობრივი გადაწყვეტილება მიღებულია და საქმე მის ოფიციალურ გაფორმებასა და იმპლემენტაციაზე დგას.

იხ. 4 გვ.

განსჯა

მეტი მოქნილობა გვმართებს და კონფლიქტების მოგვარების სცენარებიც თბილისში უნდა დაიწეროს

(მესამე გვერდიდან)

სამწუხაროდ, ჩვენ დღეს სხვა რეალობაში ვიმყოფებით და შეჭიდებულები ვართ მრავალწახნაგოვან პრობლემას, რომლის მთლიანი კვინტესენცია ჯერ კიდევ შესასწავლი და გასააზრებელია. ამ მხრივ პირველი ნაბიჯები იდგმება. საქართველოს საკითხზე საერთაშორისო თანამეგობრობის მიერ მიღებული რეზოლუციებისა და განცხადებების მიღებას გარკვეული დრო და ძალისხმევა დასჭირდა. სამი წლის განმავლობაში მოხერხდა ის, რომ ტერმინი **„ძალის არაპროპორციული გამოყენება“**, შეიცვალა ტერმინით **„ოკუპაცია“**. ეს არ არის უმნიშვნელო მიღწევა, თუმცა ეს მხოლოდ პირველი ეტაპია, რაც გულისხმობს პარტნიორ ქვეყნებთან პოზიციების შეჯერებას და საერთაშორისო პრაქტიკაში ჩვენთვის სასურველი ტერმინოლოგიის დამკვიდრებას.

— თქვენი აზრით, როგორ შეიძლება ერთმანეთთან შევათავსოთ საქართველოს საკითხში რუსეთის მიმართ ვაშინგტონისა და ბრიუსელის მკაცრი რიტორიკა, თბილისისადმი მათივე მთავარ გზავნილთან — როგორმე მოვაწესრიგოთ ურთიერთობები მოსკოვთან? სხვა სიტყვებით თუ ვიტყვით, სად გადის ზღვარი ამერიკულ-ევროპულ ემოციებსა და იმავე ევროპულ-ამერიკულ რეალიზმს შორის?

— ეს ზღვარი გადის იქ, სადაც იწყება პოლიტიკა. მოსკოვის მიმართ მკაცრი რიტორიკა და თბილისისადმი მოწოდებები ერთი მედლის ორი მხარეა და პრაგმატული მოსაზრებებით არის ნაკარნახევი. ფაქტობრივად, ამ გზავნილით დასავლეთი ხაზს უსვამს, რომ მისთვის მიუღებელია თანამედროვე მსოფლიოს გავლენის სფეროებად დაყოფა და სუვერენული სახელმწიფოების მიმართ ისეთი პოლიტიკის განხორციელება, რომელსაც მოსკოვი ახორციელებს, მაგრამ, იმავდროულად, მიგვანიშნებს, რომ ყველა სადავო საკითხი უნდა გადაწყდეს მოლაპარაკების მაგიდასთან და აღარ უნდა დაბრუნდეს „ცივი ომის“ ეპოქა. დასავლეთს საკუთარი პრაგმატული ინტერესები აქვს, მათ შორის რუსეთის ფედერაციასთან მიმართებაში. დასავლეთისთვის მნიშვნელოვანია რუსეთთან არსებული ეკონომიკური კავშირები, ენერგეტიკული და სხვა რესურსები. იმავდროულად, რუსეთი ბირთვული იარაღის ქვეყანა გახლავთ, რაც უდავოდ ანგარიშგასაწევი გარემოებაა. ამიტომაც, დასავლური პრაგმატიზმიც იმაში მდგომარეობს, რომ დასავლური სახელმწიფოები, უპირველეს ყოვლისა, საკუთარი ინტერესებით მოქმედებენ, რაშიც დემოკრატიული ფასეულობების დაცვაც იგულისხმება, ყოფილი საბჭოთა რესპუბლიკების ევროატლანტიკური მისწრაფებების მხარდაჭერაც და იმავდროულად რუსეთთან თანამშრომლობის შენარჩუნებაც. ამის ნათელი მაგალითია ნატოს ახალი სტრატეგიული კონცეფცია.

— ძნელი სავარაუდოა, უახლოეს მომავალში როგორ დალაგდება ურთიერთობები ევროპა-ამერიკა-რუსეთს შორის, მაგრამ ისიც ფაქტია, რომ ამერიკის გარკვეულ პოლიტიკურ წრეებში და, უფრო მეტად, ევროპის წამყვან ბევრ ქვეყანაში, ევრაზიის სივრცეში, უფრო სწორად, პოსტსაბჭოთა სივრცეში უსაფრთხოებაზე პასუხისმგებელ ქვეყნად კვლავ რუსეთს მოიაზრებენ. მსოფლიო პოლიტიკის ავტორებმა პოსტსაბჭოთა სივრცე თუ რუსეთის პასუხიმგებლობის ზონად განსაზღვრეს, უდავოა, რომ აფხაზეთისა და სამხრეთ ოსეთის საკითხები სწორედ კრემლის სცენარით გადაწყდება. თუ პროცესები ამ სცენარით განვითარდა, მოქმედების რა გეგმა შეიძლება აირჩიოს საქართველომ? ეს იმ შემთხვევაში თუ ოფიციალურ თბილისს არჩევანის საშუალება საერთოდ ექნა...

— მსგავსი მოსაზრებები მეოცე საუკუნის დანატოვარია და, ძირითადად, იმ პოლიტიკოსებსა და პოლიტოლოგებს ახასიათებთ, რომლებმაც ცხოვრების მნიშვნელოვანი ნაწილი „ცივი ომის“ რეალობასა და კლიშეების ეპოქაში გაატარეს. დღეს სხვა ვითარებაა, მტკიცედ ვარ დარწმუნებული, რომ 21-ე საუკუნე თანამშრომლობის ეპოქის დასაწყისია. ასეთი ეპოქისთვის პასუხისმგებლობის ზონების არსებობა სრული ანაქრონიზმია. ასეთივე ანაქრონიზმია ჩვენი პრობლემების მაგიური გასაღების მოსკოვში, ვაშინგტონსა თუ ბრიუსელში ძებნა. ჩვენ უნდა ვირწმუნოთ, რომ ჩვენი პრობლემა ჩვენივე მოსაგვარებელია და მეგობრებს მხოლოდ დახმარება და ჩვენი აქტივობის წახალისება შეუძლიათ.

ბუნებრივია, დასავლეთი დაინტერესებულია რეგიონში სტაბილურობით, უსაფრთხოების გრძელვადიანი გარანტიებით, მაგრამ ჩვენზეა დამოკიდებული, როგორ მოგვარდება კონფლიქტებთან დაკავშირებული პრობლემები. აფხაზეთისა და სამხრეთ ოსეთის კონფლიქტების მოგვარების სცენარი ჩვენი შესაქმნელია და არა რომელიმე სხვა სახელმწიფოსი. ბუნებრივია, რომ მეტი მოქნილობა გვმართებს და კონფლიქტების მოგვარების სცენარებიც თბილისში უნდა დაიწეროს. ამ პროცესში მაქსიმალურად უნდა იყოს ჩართული საზოგადოება. საზოგადოებას უნდა ჰქონდეს პროცესებში თანამონაწილეობის განცდა. ჩვენი წარმატება ქვეყანაში არსებული ინტელექტუალური რესურსის მაქსიმალურ გამოყენებას და ამ რესურსის კიდევ უფრო გაძლიერებას უნდა ეფუძნებოდეს.

ჩვენ დღეს ისეთ ბრძოლაში ვიმყოფებით, როცა კალამი უფრო ეფექტურია, ვიდრე — ქვემეხი. ეს ხანგრძლივი პროცესია და წარმატება მოკლე დროში არ მიიღწევა.

თუმცა, როგორც წესი, ეს არის ჩვენი აქილევსის ქუსლი. მოთმინება არ გვყოფნის და გვიჭირს ძალის გამოზოგვა. ჩვენ სპორტის მრავალ სახეობაში მიგვიღწევია დიდი წარმატებებისთვის, მაგრამ წარმატებული ქართველი მარათონელი ნამდვილად არ მახსენდება. თუმცა, გვყავდა დიდი მოჭადრაკეები. ჩვენ დიდი მოჭადრაკეების ქვეყანა ვართ და მჯერა, რომ ჩვენს პოლიტიკაში საჭირო კორექტივების შეტანას მოვახერხებთ. მთავარია, ამ ვითარებაში პური მეპურემ გამოაცხოს, უფრო მეტად საერთო გამარჯვებაზე ვიფიქროთ, ვიდრე იმაზე, ვის თავზე გაიბრწყინებს მერე გმირის შარავანდედი.

კობა ბენდელიანი.

კომენტარი

დეოკუპაცია — ფასი, რომელიც კრემლმა უთუოდ უნდა გადაიხადოს

— საქართველოს ხელისუფლებამ კრემლს ერთხელ და სამუდამოდ უნდა გააგებინოს, რომ აფხაზეთის და ე.წ. სამხრეთ ოსეთის დეოკუპაციის პროცესი ის ფასია, რომლის გადახდაც საქართველოსთან ურთიერთობების მოწესრიგების მიზნით, გარდაუვლად მოუწევს, განაცხადა ექსპერტმა კავკასიის საკითხებში, ისტორიკოსმა ***გიორგი მამულიამ „პირველთან“*** *საუბარში რუსეთის პრეზიდენტის დიმიტრი მედვედევის მიერ რადიო „Эхо Москвы“-ს, ტელეკომპანია „Russia today“-სა და საქართველოს პირველი კავკასიური არხის ჟურნალისტებისთვის მიცემული ინტერვიუს შეფასებისას.*

„მთლიანობაში, ხსენებულ ინტერვიუს შევაფასებდი რუსეთის პრეზიდენტის საკმაოდ წარუმატებელ მცდელობად, ერთი მხრივ, განაგრძოს საქართველოს მიმართ თავისი ძველი და ხისტი კურსის გატარების გამართლება, ხოლო მეორე მხრივ, საუბარში შესაძლო კომპრომისების გარკვეული ელემენტები შეიტანოს. სწორედ ამას უნდა მივაწეროთ მედვედევის ის მრავალი წინააღმდეგობრივი გამონათქვამი, რომელიც ინტერვიუში უხვადაა მიმობნეული. თუ დღევანდელ საერთაშორისო კონტექსტს თვალს გადავავლებთ, რუსეთის პრეზიდენტის ამგვარი პოზიცია სრულიად გასაგებია. სადღეისოდ, სულ უფრო და უფრო ცხადი ხდება, რომ, დამამშვიდებელი დიპლომატიური ფრაზეოლოგიის მიუხედავად, ამერიკა-რუსეთს შორის ე.წ. „გადატვირთვის“ კურსმა მარცხი განიცადა. ამის თვალსაჩინო მაგალითად რამდენიმე დღის წინათ აშშ-ის სენატის გადაწყვეტილებაც უნდა ჩაითვალოს, რომელიც აფხაზეთსა და ცხინვალის რეგიონში რუსეთის ქმედებებს ერთმნიშვნელოვნად ოკუპაციად აფასებს. როგორც ჩანს, კრემლის დღევანდელი მესვეურებისთვის სულ უფრო და უფრო ცხადი ხდება, რომ რუსეთთან ურთიერთობების გაუმჯობესების სანაცვლოდ, ვაშინგტონი საკუთარ მოკავშირეთა დახმარებასა და მხარდაჭერაზე ხელს არ აიღებს. სწორედ ამ დიპლომატიური მარცხით იყო განპირობებული მედვედევის არაკორექტული და თავშეუკავებელი გამონათქვამები იმის შესახებ, რომ აშშ-ის „სენატის ამ ფორმულირებაში საფუძვლიანი არაფერია და იგი სენატის იმ ცალკეული მობერებული წევრების გემოვნებით მიდრეკილებებს ასახავს, რომლებიც გარკვეული სუბიექტური მიზეზების გამო ამა თუ იმ ლიდერის მიმართ სიმპათიით არიან განწყობილი. ეს მათი საქმეა. ეს უცხოური პარლამენტია, მე მასთან საქმე არ მაქვს და ასე ვიტყვი: ჩემთვის მათი ფორმულირებები სულერთია“, — განაცხადა მამულიამ.

ექსპერტმა ინტერვიუს შეფასებისას ყურადღება რუსეთის მსო-ში გაწევრების საკითხზეც გაამახვილა და აღნიშნა, რომ მედვედევი ხაზს იმასაც უსვამს, რომ თბილისის მიერ მსო-ში რუსეთის გაწევრების ვეტოზე უარის თქმა, რუსეთის საქართველოსთან ეკონომიკური ურთიერთობების აღდგენის კარგი წინაპირობა შეიძლება გახდეს.

„საინტერესო ტენდენციები იკვეთება მსოფლიო გეოეკონომიკურ კონფიგურაციაშიც. კერძოდ, ჩინეთს, დასავლეთ ევროპისგან განსხვავებით, არ სურს კრემლს ნავთობისა და გაზისათვის ის საფასური გადაუხადოს, რომელსაც მოსკოვი მოითხოვს. ამ საკითხმა კი, თავის მხრივ, რუსეთისთვის მსო-ში გაწევრება უფრო აქტუალური გახადა. დააკვირდით რუსეთის პრეზიდენტის ინტერვიუს სხვა წინააღმდეგობებსაც — ერთ ადგილას ის ამბობს, რომ კრემლი აფხაზეთის და სამხრეთ ოსეთის აღიარებაზე არასდროს უარს არ იტყვის, ხოლო მეორე ადგილას დასძენს, რომ მსო-ში რუსეთის გაწევრება არ ღირს იმ ფასად, რომ კრემლმა საქართველოს ამ ორი რეგიონის მიმართ თავისი პოლიტიკა გადასინჯოს ანუ, საკითხი არა პრინციპში, არამედ ფასშია. ამგვარი წინააღმდეგობები მოიძებნება ინტერვიუს სხვა პასაჟებშიც. აშკარაა, რომ მედვედევი ხვდება, თუ რა ზიანი მოაქვს რუსეთისთვის საქართველოს მიმართ ამ დაპირისპირების პოლიტიკას, თუმცა გამოსავლის პოვნა, რა თქმა უნდა, კვლავინდებურად მხოლოდ და მხოლოდ საქართველოს ინტერესების ხარჯზე სურს. ვფიქრობ, ამჟამად ეს გააზრების პროცესი მხოლოდ დასაწყისის სტადიაშია. ის, თუ რა შედეგებს მივიღებთ ჩვენ ამ ყველაფრისგან, დიდწილად იმ გარემოებაზე იქნება დამოკიდებული, რამდენად წარმატებით გაგრძელდება საქართველოს მოდერნიზაციის პროცესი და რამდენად მტკიცე, პრინციპიალურ და სახელმწიფოებრივ მიდგომას გამოიჩენს კრემლის მიმართ როგორც ხელისუფლება, ისე, რაც განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, მთლიანად ქართული საზოგადოება. არ უნდა დავივიწყოთ, რომ რუსეთი მხოლოდ იმ შემთხვევაში წავა სერიოზულ და რაც მთავარია, ჩვენთვის მისაღებ კომპრომისზე, თუ კი საბოლოოდ დარწმუნდება იმაში, რომ საქართველოსთან შემდგომი დაპირისპირება მას უფრო ძვირად დაუჯდება, ვიდრე აფხაზეთის და ცხინვალის რეგიონის ოკუპაცია. საქართველოს ხელისუფლებამ და საზოგადოებამ კი მედვედევს, ისევე როგორც კრემლის სხვა მესვეურებს ერთხელ და სამუდამოდ შემდეგი რამ უნდა გააგებინოს — აფხაზეთის და ე.წ. სამხრეთ ოსეთის დეოკუპაციის პროცესი ის ფასია, რაც მას, ასე თუ ისე, გარდაუვლად მოუწევს საქართველოსთან ურთიერთობების მოწესრიგების მიზნით გადაიხადოს. თავისთავად, საქართველოსა და რუსეთს შორის ნორმალური ურთიერთობების აღდგენისა და არსებობის ფასი, შეუდარებლად აღემატება როგორც მსო-ის, ისე სხვა ცალკეულ საკითხების საფასურს და თავის თავში რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობების სრულ კომპლექსს მოიცავს, რის მნიშვნელობაშიც მოსკოვი სულ უფრო და უფრო რწმუნდება. მანამდე კი, ჩვენი პასუხი კრემლის იმპერიალისტურ რიტორიკაზე საქართველოს გაორმაგებული ეკონომიკური და სოციალური განვითარება, სახელმწიფოებრივი მოდერნიზაცია უნდა იყოს“, — აღნიშნა მამულიამ და იქვე დასძინა, რომ სადღეისოდ, როცა ცხადი გახდა, რომ ქვეყნის მოსახლეობის უდიდესი ნაწილი სააკაშვილის მთავრობის კურსს უჭერს მხარს, მედვედევი იძულებული ხდება, საქართველოსთან ურთიერთობებში ახალი აქცენტები შეიტანოს.

„ქართული რადიკალური ოპოზიციის სრულმა მარცხმა, რომლის მთავარი მიზანი სახელმწიფო გადატრიალების შედეგად საქართველოში არსებული რეჟიმის შეცვლა იყო, კრემლს იმედები გაუცრუა. სადღეისოდ, როცა ცხადი გახდა, რომ ქვეყნის მოსახლეობის უდიდესი ნაწილი მხარს სააკაშვილის მთავრობის კურსს და იმ რეფორმებს უჭერს, რომლებსაც თბილისი საკმაო წარმატებით ატარებს, მედვედევი იძულებული ხდება საქართველოსთან ურთიერთობებში ახალი, თუმცა ჯერ კიდევ არაგაბედული აქცენტები შეიტანოს. შესაბამისად, ეს აისახა მის გამონათქვამებშიც, როცა ერთის მხრივ აცხადებს, რომ „სააკაშვილი ის ფიგურაა, რომელსაც ხელს ვერ ჩამოართმევს“, ხოლო მეორეს მხრივ ამბობს, რომ „იგი საქართველოს კანონიერად არჩეული პრეზიდენტია. მხოლოდ ქართველ ხალხს შეუძლია, იგი შეაფასოს და ვერდიქტი გამოუტანოს“, — განმარტა გიორგი მამულიამ.

◉ ღვაწლი

აკადემიკოსიც ბევრია ამქვეყნად და პროფესორიც, მაგრამ ყველას ყველას სახელი არც გაუგონია. ასეთ მეცნიერთაგან განსხვავებით, პროფესორი ნოდარ ლომოური კარგი პოეტივით პოპულარული და სახელგანსმენილი თვალსაჩინო მეცნიერი და საზოგადო მოღვაწეა, რომელიც აგერ უკვე თითქმის სამოცი წელიწადია გულდაგულ იკვლევს საქართველოსა და ბიზანტიის იმპერიის ურთიერთობას . 9 აგვისტო ნოდარ ლომოურის დაბადების დღეა, იგი 85 წლისა გახდა, მაგრამ კვლავ და კვლავ მომავლისაკენ გამზირალი წარსულის ჟამთაღმწერელია. ამ მეცნიერული შემართების უტყუარი მაგალითია მისი ახალი წიგნი — „საქართველო და ბიზანტიის იმპერიის ურთიერთობა“, რომლის გამოცემასთან დაკავშირებით ქვემოთ ვაქვეყნებთ წიგნის რედაქტორის, პროფესორ ვალერი ასათიანის წერილს (მცირედ შეკვეცილად), რომელიც წინასიტყვაობად უძღვის ნოდარ ლომოურის წიგნს.

„საქართველოს რესპუბლიკის“ რედაქცია სულითა და გულით ულოცავს ბატონ ნოდარ ლომოურს დაბადების დღეს და უსურვებს საუკუნემდე დარჩენილი 15 წელიწადიც ჩვეული სიმხნევით „ჩამოემარცვლოს“ და იმავე სიმხნევით დაეწყოს ახალი საუკუნის ათვლა.

ქართული ბიზანტინოლოგიის დაუშრომელი კირითხურო

თვალსაჩინო ქართველი მეცნიერისა და საზოგადო მოღვაწის ნოდარ ლომოურის წიგნი „საქართველოს და ბიზანტიის იმპერიის ურთიერთობა“ (ნაწილი I, IV-IX სს.) მნიშვნელოვანი ფაქტია. იგი ამდიდრებს ქართული ბიზანტინოლოგიის სკოლის მიღწევებს, რომლის სათავეებთან იდგნენ გრიგოლ წერეთელი და სიმონ ყაუხჩიშვილი.

მონოგრაფიაში მკაფიოდაა წარმოჩენილი და შეფასებელი ბიზანტიელ ავტორთა (პრისკე პანიონელი, ზოსიმე, თეოდორიტე კვირელი, სოკრატე სქოლასტიკოსი, ერემია სოზომენე, პროკოფი კესარიელი, აგათია სქოლასტიკოსი, მენანდრე პროტიქტორი, კონსტანტინე პორფიროგენეტი, თეოფილაქტე, გიორგი კედრენე და სხვ.) მნიშვნელოვანი ცნობები ათასწლოვანი იმპერიის საქართველოსთან ურთიერთობის საკითხებზე. იმის გათვალისწინებით, რომ ადრეული პერიოდის (IV-VIII) პოლიტიკურ-სახელმწიფოებრივ ურთიერთობათა შესწავლისათვის ბიზანტიურ წყაროებთან შედარებით საკუთრივ ქართული წყაროები მწირ ცნობებს შეიცავენ (აქ მხედველობაში არაა აგიოგრაფია, დოგმატიკა, ეგზეტიკა და ბიბლიოლოგია), ბუნებრივია, იზრდება ბერძნული ტექსტების მნიშვნელობა.

ამ თვალსაზრისით ნ. ლომოური ყურადღებას ამახვილებს იოანე საბანისძისა და გიორგი მერჩულეს თხზულებებზე. უაღრესად საყურადღებოა ქართველ მემატიანეთა (ლეონტი მროველი, ჯუანშერი, სუმბატ დავითის ძე) ცნობები. საგანგებოდაა განხილული სომხური წყაროები. სრულიად ბუნებრივია, რომ ხსენებულ პრობლემატიკაში ინტერესს იწვევს ეპიგრაფიკული ძეგლების მონაცემები.

წიგნის პირველივე მონაკვეთში ნ. ლომოური სავსებით სამართლიანად აღნიშნავს, რომ „...როგორც წესი, ბიზანტიის სპეციალისტები ამიერკავკასიის ქვეყნებს, ისევე როგორც აღმოსავლეთის სხვა, შედარებით მცირე სახელმწიფოებრივ ერთეულებს, განიხილავდნენ როგორც პასიურ ძალას, რომელიც მორჩილად მისდევდა რომის პოლიტიკურ ეტლს, მთლიანად მისი გავლენის ქვეშ რჩებოდა და რომელსაც არ გააჩნდა საკუთარი პოლიტიკური მიზნები და მისწრაფებები. კულტურული ურთიერთობაც ბიზანტიასთან ცალმხრივად იყო გაგებულ-შეფასებული და განიხილებოდა მხოლოდ ერთ ასპექტში: როგორი იყო ბიზანტიის კულტურული გავლენა ამ ქვეყნებზე და, კერძოდ, საქართველოზეც. ეს საერთო ტენდენცია ახასიათებდა უკლებლივ ყველა ბიზანტინოლოგს მსოფლიოს მასშტაბით (გვ. 25).

ნ. ლომოური კრიტიკულად აფასებს იმ ევროპელ, რუს და სომეხ ისტორიკოსთა ნაშრომებს, რომლებშიც ჯეროვნად არ არის წარმოდგენილი საქართველო-ბიზანტიის ურთიერთობა.

წიგნის ავტორი სათანადო პატივს მიაგებს სხვადასხვა თაობის ქართველ ბიზანტინისტებს, აღნიშნავს იმათ ღვაწლს და, ბუნებრივია, განსაკუთრებულად მოიხსენიებს ბატონ სიმონ ყაუხჩიშვილს, იმოწმებს მის კაპიტალურ შრომებს, მეტადრე „გეორგიკებს“ და „ბიზანტიური ლიტერატურის ისტორიას“.

საგულისხმოა ნ. ლომოურის მინიშნება კონსტანტინე VII პორფიროგენეტის ერთ ცნობაზე, რომელიც მას შეტანილი აქვს თხზულებაში „სახელმწიფოს მართვის შესახებ“ და რომელიც ეხება ბაგრატიონთა გვარის წარმომავლობას და ქართლის სამხრეთ-დასავლეთ ოლქში ბიზანტიის იმპერიის ხელშეწყობით დამკვიდრებას. ამგვარ აქცენტებს წიგნში მეცნიერი მრავალჯერ აკეთებს. VI საუკუნის ქართლის პოლიტიკური

ნოდარ ლომოური
საქართველოს
და
ბიზანტიის იმპერიის
ურთიერთობა
ნაწილი I (IV-IX სს.)

ვითარების დახასიათებისას სათანადოდაა შეფასებული ნუმიზმატიკური მასალა, ბიზანტიის პოზიციები კავკასიასა და ეგრისის (ლაზიკის) სამეფოში.

ფაქტების და მყარი არგუმენტების საფუძველზე ნოდარ ლომოური საფუძვლიანად ასკვნის, რომ „IX საუკუნიდან საქართველოში იწყება ახალი ერა, ახალი სახელმწიფოს ჩამოყალიბების ხანა და ბიზანტიას საქართველოსთან სრულიად ახალი პოლიტიკის განხორციელება სჭირდება“ (იხ. აქვე, გვ. 254).

წიგნის ბოლო მონაკვეთში („საქართველო-ბიზანტიის კულტურული ურთიერთობები IV-IX საუკუნეებში“) შეფასებულია ძირითადი ტენდენციები, ხაზგასმულია ქრისტიანობის როლი ამ ურთიერთობათა გაძლიერებაში, დახასიათებულია ქართული ხუროთმოძღვრებისა და ლიტერატურის სტილი და მიმართულებები; აღნიშნულია ისიც, რომ „ვერც იმპერიის უშუალო ბატონობამ, ვერც ქრისტიანული რელიგიის ზემოქმედებამ, ვერ შეძლეს საქართველოს მოსახლეობაში უძველესი ეროვნული ტრადიციების უნარ-ჩვევების ამოძირკვა. ადგილობრივი კულტურა მერეც აგრძელებდა განმაპირობებელი როლის შესრულებას ქართველი ხალხის ცხოვრებაში (გვ. შდრ. 260).

ავტორი ყურადღებას ამახვილებს ფსევდო-დიონისე არეოპაგელისა და პეტრე იბერიელის (იბერისძ) პრობლემაზე, გვთავაზობს საკუთარ მოსაზრებებს. იქვე განსაკუთრებული მნიშვნელობის მოვლენადაა შეფასებული „სირიელ მამათა“ ღვაწლი ჩვენში ქრისტიანული მსოფლმხედველობის გავრცელება-დამკვიდრებაში.

დღემდე არსებულ სპეციალურ ლიტერატურაში არც ერთ სხვა ნაშრომში ასე მწყობრად, თანამიმდევრულად და დასაბუთებულად არა არის განხილული ხსენებული თემატიკა, როგორც ნოდარ ლომოურის წარმოდგენილ წიგნში.

* * *

ნოდარ ლომოურის აღიარებულ მეცნიერულ გამოკვლევებთან ერთად უთუოდ უნდა აღინიშნოს ბატონი ნოდარის პუბლიცისტური მოღვაწეობა. წლების მანძილზე, დღევანდელობის ჩათვლით, მეცნიერი მაღალმოქალაქეობრივი პოზიციებიდან გაბედულად ეხმიანება საქართველოს სახელმწიფოებრივ-პოლიტიკური ცხოვრების აქტუალურ საკითხებს. ამასთან ერთად მინდა სიამოვნებით აღვნიშნო, რომ 2006 წელს გამოცემულ წიგნში („ქართველი მხედარი მარსის მოედანზე“) ავტორს რეალობითა და ფანტაზიით ნასაზრდოები მხატვრული ენით, ნატიფი სტილით შეჰყავს მკითხველი საქართველო-რომის ურთიერთობის ინტერესის აღმძღვრელ სამყაროში. ამ ამბავს რომაელი ისტორიკოსი დიონ კასიუსი მოგვითხრობს (როგორც ცნობილია, კასიუსის ცნობების პირველი თარგმანი გ. ლომოურს ეკუთვნის).

2008 წელს გამოიცა ნოდარ ლომოურის უაღრესად მნიშვნელოვანი წიგნი „ძირძველი ქართული მხარის – აფხაზეთის ისტორიისათვის“. ნ. ლომოურის თანარედაქტორობითა და თანაავტორობით გამოიცა „ბიზანტია ქართულ წყაროებში“.

2001 წელს პარიზის კონგრესზე საქართველო მიიღეს ბიზანტინისტთა საერთაშორისო ასოციაციის ნამდვილ წევრად და შეიქმნა ამ ასოციაციის საქართველოს კომიტეტი, რომლის პირველ პრეზიდენტად არჩევის პატივი, დამსახურებისამებრ, წილად ხვდა ბ-ნ ნოდარ ლომოურს.

* * *

ლომოურების სახელოვანი ოჯახის ღირსეული ტრადიციების გამგრძელებლის, „ახალი ათონელის“ – სიმონ ყაუხჩიშვილის ერთგული მოწაფის – პროფესორ ნოდარ ლომოურის ეს წიგნი აშუქებს საქართველო-ბიზანტიის ურთიერთობის ექვსსაუკუნოვან მონაკვეთს, რასაც, ვიმედოვნებთ, მომავალში გაგრძელებაც ექნება და შეიქმნება ათასწლოვან იმპერიასთან ჩვენი ქვეყნის მიმართების მთლიანი სურათი.

ვალერი ასათიანი,
პროფესორი

◉ ყოფა

იდეალური შქახე შენ და...

რატომ გაძვირდა ბავშვის შენახვაც?..

***მომავალი** სასწავლო წლისთვის ქალაქის მერიამ კიდევ ერთი სიახლე მოუმზადა თბილისელებს. ოფიციალურ ენაზე ეს სიახლე ასე ჟღერს — დასრულდა საბავშვო ბაღების რეფორმირების მესამე ეტაპი, რომლის შედეგად საბავშვო ბაღების მეთოდოლოგიური და ადმინისტრაციული მართვის გაუმჯობესების მიზნით, შეიქმნა არასამეწარმეო, არაკომერციული იურიდიული პირი — თბილისის საბავშვო ბაგა-ბაღების სააგენტო, რომელიც პატარებსა და მათ მშობლებს მომავალი სასწავლო წლიდან უახლესი მეთოდოლოგიით სწავლებასა და კომფორტულ გარემოს სთავაზობს;*

როგორც ინტერპრესი იუწყება, უფრო მარტივად და გასაგებად რომ ვთქვათ — თბილისში უფასო ბაღებიც ფასიანი გახდა.

დედაქალაქის მერიის სოციალური უზრუნველყოფისა და კულტურის სამსახურის უფროსი მამუკა ქაცარავა აცხადებს, რომ რეფორმაზე მერიაში შექმნილი სპეციალური ჯგუფი მუშაობდა. ჯგუფი დაკომპლექტებული იყო მაღალი კვალიფიკაციისა და სკოლამდელ დაწესებულებებთან ურთიერთობის პრაქტიკის მქონე ფსიქოლოგებით, ექსპერტებითა და სპეციალისტებით. ამასთან ერთად, დამოუკიდებელ სტუდენტთა ჯგუფმა შეისწავლა თითქმის ყველა განვითარებული ქვეყნის გამოცდილება ამ სფეროში, რის საფუძველზეც ჩამოყალიბდა საბავშვო ბაგა-ბაღების მართვის სააგენტო.

როგორც მამუკა ქაცარავა აცხადებს, უფასო ბაღი მსოფლიოს არც ერთ ქვეყანაში არ არსებობს (რასაც კატეგორიულად უარყოფენ ამ სფეროში გათვითცნობიერებული ადამიანები), ვინაიდან, საშუალო სკოლისგან განსხვავებით, ეს არ არის სახალხო ვალდებულება. გადასახადი იქნება დიფერენცირებული, მას თითოეული ბაგა-ბაღი ინდივიდუალურად დააწესებს და გონივრულ საზღვრებს არ გასცილდება.

არსებული ინფორმაციით, აქამდე ერთი ბავშვის შენახვა მერიას 70-80 ლარი უჯდებოდა. სექტემბრიდან გადასახადი ზოგ შემთხვევაში აღნიშნულზე მეტი იქნება, ზოგ შემთხვევაში - ნაკლები. ეს იმაზე იქნება დამოკიდებული, რა ხარისხის სერვისს შესთავაზებს ესა თუ ის ბაღი მშობლებს.

თბილისის ბაგა-ბაღების „პრეისკურანტის“ ხილვა 15 სექტემბრიდან ყველა დაინტერესებულ პირს შეეძლება ახლად შექმნილი სააგენტოს ვებგვერდზე (რა უნდა ქნას მშობელმა, თუ მისთვის ხელმისაწვდომი ბაგა-ბაღი ქალაქის მეორე ბოლოში აღმოჩნდა, ამაზე პასუხს არავინ იძლევა).

მერიის სამსახურის უფროსმა ახალ სასწავლო მოდელს „იდეალურიც“ კი უწოდა, ვინაიდან სოციალური კუთხით სრულიად გამართულია და სწავლების მხრივ თანაბარ პირობებში აყენებს ყველა მოზარდს, იმისგან განურჩევლად, სოციალურად რამდენად უზრუნველყოფილი იჯახიდან არის. მშობლებს აღარ მოუწევთ იმ დამატებითი, როგორც ქაცარავამ აღნიშნა, ზესტანდარტული გადასახადის გადახდაც, რომელსაც აქამდე მერიის მიერ დაფინანსებულ უფასო ბაღებში იხდიდნენ.

ბოლო პერიოდში მერიის მიერ სხვადასხვა საყოფაცხოვრებო სფეროში განხორციელებულ ცვლილებების შედეგად, „გაუმჯობესებული სერვისით“ სარგებლობა თბილისელებს იმდენად ძვირი უჯდებათ, რომ ბევრი მათგანი იძულებულია, უარი თქვას მასზე. ასეთი მწარე გამოცდილება გვაფიქრებინებს, რომ სექტემბრიდან, ბაგა-ბაღების სფეროში დანერგილი სიახლის წყალობით, შესაძლოა, მრავალი ოჯახი, პრობლემის წინაშე აღმოჩნდეს.

პრობლემა კი შემდეგში მდგომარეობს: მუნიციპალური დაქვემდებარების ბაგა-ბაღები უფასო იყო სოციალურად დაუცველი ოჯახებისთვისაც და მათთვისაც, ვინც სოციალურად დაცულად ითვლება (არავისთვის წარმოადგენს საიდუმლოს, რომ სოციალურად „მართლაც კარგად დაცული“ ოჯახები შვილებს ფასიან, კერძო ბაღებში დაატარებენ). მშობლებიც, ძირითადად კმაყოფილნი იყვნენ იმ პირობებით, რა პირობებშიც მათ პატარებს უხდებოდათ მთელი დღის გატარება.

დავით შალიკაშვილი

ქართველები „დაცვაში“ ვართ

როცა მეზობელი კარისა სულაც არ არის სინათლე თვალისა!...

თავისუფალი ჟურნალისტი, ბელგიელი მოქალაქე ომარ ხახაშვილი ხშირად ბეჭდავს გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკაში“ მეტად საინტერესო სტატიებს. ამჯერად მან ტრადიციას უღალატა და ბელგიიდან გამოაგზავნა საქართველოს მიერ აფხაზეთის აღიარების საკითხებზე „Forum mskru“-ზე გამოქვეყნებული სტატია, რომელსაც ბოლოში მცირე კომენტარიც დაურთო. სტატია დაიბეჭდა გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკაში“ (19 ივლისი, 2011 წელი). თავად სტატიის ავტორი უცნობია, თუმცა სტატიის პათოსი სულაც არ არის უცხო. ასეთი სტატიები მეტად სახიფათოა ჩვენი ქვეყნისთვის, რადგან, აფხაზეთთან დაკავშირებულ მოვლენებსა და პროცესებს უცოდინარობისა და ტენდენციის ბეჭედი აზის და, როგორც ხახაშვილიც კომენტარში აღნიშნავს, „სტატია ავტორის აშკარა ანტიქართული, მთლიანად საქართველოსა და ქართველი ხალხისადმი ზიზღით გაჯერებულ ტენდენციებზე და უხეშად, თავდაყირა დაყენებულ ფაქტებსა და მოვლენებზე“ არის დაფუძნებული. უფრო მეტიც, სტატიის გაცნობისას ისეთი შთაბეჭდილება რჩება, რომ სტატია სწორედ ამ მიზნით არის დაწერილი.

აქ აუცილებლად უნდა ითქვას იმის შესახებ, რომ სამწუხაროდ, ასეთი სტატიები იბეჭდება უცხოეთში ინგლისურ, რუსულ და სხვა ენებზე, ჩვენ კი მხოლოდ ქართულად პასუხის გაცემით ვიფარგლებით და ჩვენს წვენში ვიხარშებით. ამის შედეგად მსოფლიოს საზოგადოება სრულიად მოკლებულია რეალური ვითარების შესახებ ცოდნის მიღებას და წლიდან წლამდე ვაგებთ ინფორმაციულ ომს. საკითხი სახელმწიფოებრივ დონეზე უნდა გადაწყდეს, როგორც ეს ჩვენს მეზობელ ქვეყნებში ხდება.

უცნობი ავტორი სტატიას, ასე ვთქვათ, პირდაპირ ქართველების ლანძღვით იწყებს. მისი აზრით, ქართულ საზოგადოებრივ აზროვნებაში ჯერ კიდევ დომინირებს აღვირახსნილი „პატრიოტიზმი“, რომელიც ესაზღვრება ნაციონალიზმს.

უცნობი ავტორის აზრით, საქართველოს მიერ აფხაზეთის აღიარებას აუცილებლად მოჰყვება აფხაზეთის მსოფლიო აღიარება და დასავლეთი შეეცდება არ დაუშვას ასეთი სცენარი, რათა არ მისცეს მოსკოვს კიდევ ერთხელ წარმოაჩინოს თავისი წარმატებები „ფეხზე წამოდგომის“ პროცესში. საკითხის ნათელსაყოფად აქ საჭიროა ითქვას იმ პრაგმატული მიზნების შესახებ, რომლებიც აშშ-სა და დასავლეთის ქვეყნებს „ამეგობრებს“ საქართველოსთან და საერთოდ სამხრეთ კავკასიის ქვეყნებთან. თუ ძალიან მოკლედ და მთავარ სათქმელს ვიტყვით, ეს არის კასპიის ზღვის ფსკერის სიმდიდრის დაუფლების პრობლემა. აშშ-ის ენერგეტიკის სამინისტროს შეფასებით კასპიის ზღვის რეგიონში განლაგებულია მსოფლიოში გადაუმუშავებელი ნახშირწყალბადების უმსხვილესი მარაგი. მათ შორის, გამოძიებული მარაგი შეადგენს 17-დან 33 მილიარდ ბარელ ნავთობს და დაახლოებით 232 ტრილიონ კუბურ ფუტ ბუნებრივ გაზს. პოტენციურმა მარაგმა შეიძლება შეადგინოს დაახლოებით 200 მილიარდი ბარელი ნავთობი და 350 ტრილიონამდე კუბური ფუტი ბუნებრივი გაზი.

ეს ფაქტორები და აგრეთვე მეტად სტრატეგიული გეოპოლიტიკური მდებარეობა განსაზღვრავს ძირითადად რეგიონის მნიშვნელობას, ამიტომ წარმოადგენს იგი არამარტო რუსეთის, არამედ ამჟამად უკვე მსოფლიოში ერთადერთ სუპერ სახელმწიფოს – აშშ-ის ინტერესების სფეროს. არც აბრეშუმის გზის ფაქტორი უნდა დარჩეს ყურადღების მიღმა, რომელიც მომავალში არანაკლები მნიშვნელობის შეიძლება გახდეს.

ასეთ სიმდიდრეს ადრე თითქმის მთლიანად რუსეთი განაგებდა, ახლა იგი იძულებულია მსოფლიოსა და რეგიონულ სახელმწიფოებთანაც დააბალანსოს თავისი ინტერესები. ამისათვის მას, უპირველეს ყოვლისა, ჭირდება სამხრეთ კავკასიის რეგიონში თავისი ზეგავლენის აღდგენა, რათა სამხრეთ კავკასიის ქვეყნებმა არა მარტო გაუწიონ, არამედ აუცილებლად გაუწიონ ანგარიში მის ინტერესებს და ამით გარკვეული პრიორიტეტი მოიპოვოს რეგიონში მსოფლიოს წამყვან სახელმწიფოთა ინტერესთა დაბალანსების სფეროში. დღეს მსოფლიო არ არის ისე მოწყობილი, რომ მცირერიცხოვან ქვეყნებს შეეძლოთ თუნდაც მეტად სამართლიანი ეროვნული ინტერესების სრული დაცვა და განვითარება. ამიტომ საქართველომ ყოველი ღონე უნდა იხმაროს და ეცადოს არაცალმხრივად დააბალანსოს ეროვნული ინტერესები. ეს მეტად მნიშვნელოვანია, რადგან როდესაც XXI საუკუნეში კავკასიის რეგიონი იქნება ნავთობისა და გაზის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი მიმწოდებელი მსოფლიო ბაზარზე და ენერგორესურსების ფაქტორი მნიშვნელოვანად განსაზღვრავს აშშ-ისა და რუსეთის ურთიერთობას რეგიონში, რომელიც ზოგჯერ იღებს ღია დაპირისპირების სახეს, საქართველოს ინტერესები არ უნდა დაიჩრდილოს. უნდა გვახსოვდეს, რომ ამ მხრივ ბევრი რამ ჩვენზეა დამოკიდებული. ისიც არ უნდა დავივიწყოთ, რომ წლების განმავლობაში დასავლეთის ქვეყნების მიერ ჩვენი ტერიტორიული საზღვრებისა და რუსეთის ოკუპანტად სიტყვიერი აღიარება საქმეს დიდს ვერაფერს შველის და მხოლოდ „სტატუს კვოს“ შენარჩუნებას ემსახურება, რაც, როგორც ჩანს, აწყობს დასავლეთსაც და რუსეთსაც.

უადგილოდ არ მეჩვენება გავიხსენოთ საქართველოს მთავრობის თავმჯდომარის ნოე ჟორდანიას 1920 წლის 20 მარტს გაკეთებული განცხადება, რომლითაც იგი მიმართავს ინგლისის, საფრანგეთის, აშშ-ის, იტალიის წარმომადგენლებს თბილისში: „ჩვენ მივიღეთ ფაქტიური აღიარება, რისთვისაც ძალიან მადლობელი ვართ, მაგრამ... მხოლოდ შიშველმა აღიარებამ ვერ მოგვცა ვერავითარი უპირატესობა ჩვენი თავისუფლებისა და სახელმწიფოებრივი არსებობის ბოლომდე შენარჩუნების საქმეში... ჩვენ განსაკუთრებით ჩაგვცა ლახვარი თანხმობის ქვეყნების ჩვენდამი დამოკიდებულებამ ჩვენი ჩრდილო საზღვრების დაცვის საქმეში, საიდანაც ჩვენი სახელმწიფოს დანგრევის მიზნით ბოლშევიკები მოემართებიან. ჩვენ არაერთხელ აღვძარით შუამდგომლობა ამ ბრძოლაში ამუნაციით და სურსათით მხარდაჭერისათვის. მხარდაჭერას დაგვპირდნენ... მაგრამ დღემდე ვერ მივიღეთ... ახლა დადგა მომენტი, როდესაც მეტი ლოდინი შეუძლებელია და დაპირებებით ვერ დავკმაყოფილდებით... ჩვენ ისევ მარტონი დავრჩით, ან იმის გამო, რომ თქვენი მთავრობები არასაკმარისად არიან ჩახედულნი, ან კიდევ ბოლშევიკური რუსეთის მიერ ჩვენი რესპუბლიკის დანგრევა აღმოსავლეთში თქვენი ინტერესების ხელყოფად არ ითვლება.

ასეთ ვითარებაში ჩვენი ხალხის უმაღლესი ინტერესები საქართველოს მთავრობას კარნახობს დაუყოვნებლივ ეძებოს ხსნის გზები უკვე თქვენს გარეშე, თქვენი ინტერესების გაუთვალისწინებლად“ (ა. მენთეშაშვილი. ოსური სეპარატიზმი 1918-1920 წლებში. იხ. ოსთა საკითხი. თბ., 1996, გვ. 308-309).

სტატიის ავტორი, მართალია, უცნობია, მაგრამ მისი მსჯელობა ტყუპისცალივით ჰგავს სომეხი „მეცნიერების“ გამოთქმულ მოსაზრებებს. **ისინი უკანასკნელ ხანს ცდილობენ დანერგონ აზრი იმის შესახებ, რომ საქართველო მცირე იმპერიაა.** როგორც ცნობილია, ასეთი აზრი პირველად გამოთქვა ცნობილმა მეცნიერმა ა. სახაროვმა, რომლის მეუღლე ეროვნებით სომეხი ელენე ბრონერი იყო. როგორც ჩანს, სწორედ მისი გავლენით გაიჟღერა პირველად ამ აზრმა. ამის შემდეგ სომეხი „მეცნიერები“ ხელიდან შემთხვევას არ უშვებენ, ეს აზრი არ გაიმეორონ. უცნობი ავტორიც აღნიშნავს, რომ საქართველო მინი იმპერიაა. ახლახან ერევანში რუსულ ენაზე გამოცემულ ვ. სარქისიანის წიგნში „ჯავახქი 1988-2008 წლებში“ მითითებულია: „საქართველო, როგორც მცირე იმპერია, აგონიაშია“ (გვ. 352ძ. ამ ორი ავტორის სხვა მოსაზრებებიც ერთმანეთს ემთხვევა, თუმცა ისიც აღსანიშნავია, რომ სომეხი „მეცნიერები“ საქართველოს შესახებ მიზანმიმართულად ამახინჯებენ ფაქტებსა და მოვლენებს, ასე ვთქვათ, ერთ ხმაში მღერიან. სტატია, როგორც ჩანს, რომელიმე ურა-პატრიოტი სომეხი მეცნიერის ნაჯახირებია.

სტატიაში უცნობი ავტორი კმაყოფილებით აღნიშნავს: „ლოზუნგს, „საქართველო ქართველებისათვის“ ხმამაღლა მხოლოდ გამსახურდიას დროს გაიძახოდნენ, ფარულად იგი ყოველთვის არსებობდა ქართულ პოლიტიკურ დისკუსში, და, ბუნებრივია, ეს ნახულობდა თავის პრაქტიკულ გამოხატულებას“. უპირველეს ყოვლისა, უნდა აღვნიშნოთ, რომ საბჭოთა კავშირის დაშლის პერიოდში, როდესაც თავისუფლად აზრის გამოთქმა საკმაოდ შეზღუდული იყო და ეროვნებათშორის პრობლემებზე მსჯელობას ტაბუ ჰქონდა დადებული, თუნდაც ასეთი ლოზუნგების წარმოთქმას ნუ ჩავთვლით დიდ ცოდვად. ასეთ დროს ეროვნებათშორისი მეტად ფაქიზი პრობლემის მოგვარების გზაზე შეცდომებიც არ არის გამორიცხული, ხოლო ცალკეული ადამიანების არასწორი, შოვინისტური გამოთქმები არ შეიძლება მთელი ერის მიზანმიმართულ ლოზუნგად მივიჩნიოთ. ცნობილია, რომ საპროტესტო აქციების დროს ჯგუფი აძლიერებს ინდივიდის ბუნებრივ აგრესიულობას. ამასთან, ცალკეულმა ინდივიდებმა, რომლებიც პროვოცირებას ახდენენ, შეიძლება ჯგუფის პროვოცირებაც გამოიწვიოს. (Дэвид маиерс Социальная психология. Санкт-Петербург, 2001, с. 510ძ მთავრობის დონეზე კი ასეთი ლოზუნგი არავის წარმოუთქვამს. მაგრამ ესეც არ არის მთავარი. როგორც ზემოთ ითქვა, უცნობი ავტორი აღნიშნავს: „ლოზუნგს საქართველო ქართველებისთვის“ ხმამაღლა მხოლოდ გამსახურდიას დროს გაიძახოდნენო“. სხვა ქვეყნებში მსგავს ლოზუნგებს რომ ახლაც დიდი გასავალი აქვს, ამის შესახებ კი დუმან და არაფერს ამბობენ. მაგალითად, კრასნოდარის მხარეში არც ისე იშვიათია სომხების დარბევები ეთნიკური ნიშნით. ხშირად ისმის ეროვნული უმცირესობების დამამცირებელი და შეურაცხმყოფელი გამონათქვამები: „შავების საცხოვრებელი ადგილი მარსზეა“, „რუსეთი რუსებისთვის“ და ა. შ. (М. Савва. Конфликтный потенциал межетнических отнощений на Севером Кавказе. „ Жур. „Центральная Азия и Кавказ, №2, 2005, с. 166ძ. სამწუხაროდ, ასეთი გამონათქვამები ყურადღების მიღმა რჩება. ბუნებრივია, რომ სომხეთში, სადაც მოსახლეობის 98 პროცენტზე მეტს სომხები შეადგენენ, ასეთი ლოზუნგის საჭიროებას ვერ ხედავენ, მათ უკვე კარგა ხანია მოახერხეს სომხეთიდან სხვა ეროვნებების გაძევება. მაგალითად, **1886 წელს ერევნის გუბერნიაში სომხები მთელი მოსახლეობის მხოლოდ 56 პროცენტს შეადგენდნენ, ხოლო ერევანში — 48 პროცენტს. 1926 წელს სომხეთის მოსახლეობის 84 პროცენტი იყო სომხები, ხოლო**

2001 წელს მოსახლეობის აღწერის მონაცემების თანახმად — 98 პროცენტი. სომეხი „მეცნიერები“ კიდევ ქართველებს უკიჟინებენ — საქართველოდან ეროვნული უმცირესობები გარბიანო.

მეტად სახიფათოა ჩვენი ქვეყნისთვის ის ფაქტი, რომ ტვინგახურებული სომეხი მეცნიერები გამიზნულად, უაპელაციოდ საუბრობენ ქართული ტერიტორიებისა და კულტურული ფასეულობების სომხურობაზე და ამ გზით ცდილობენ მათ მითვისებას. მეტად ნიშანდობლივია ის ფაქტი, რომ ქართველ მეცნიერს ან უბრალოდ მკითხველს სომეხი ხალხის შეურაცხმყოფელი ნაშრომი ან თუნდაც ერთი საგაზეთო სტატია არასოდეს დაუწერია. ჩვენ მხოლოდ თავის დაცვა გვიხდება სომეხი ურა-პატრიოტების აგრესიული გამოხდომებისაგან, რომელიც მეტად საშიშ სახეს იღებს. და ეს მარტო საქართველოს როდი შეეხება. სხვა ქვეყნების მიმართაც ანალოგიური პრეტენზიები არაერთხელ გამოუთქვამთ. ისინი სხვადასხვა ენაზე ბეჭდავენ და ავრცელებენ: „დიდი სომხეთის“ რუკებს, რომლებიც მოიცავს თითქმის მთელ საქართველოს, აზერბაიჯანსა და თანამედროვე თურქეთის დიდ ნაწილს. ამ ვრცელ ტერიტორიაზე მოთავსებულია დიდი სომხეთის, მცირე სომხეთის, მთიანი სომხეთის მიწები. მათ ავიწყდებათ, რომ მსოფლიოში არსებულ ყველა ქვეყანას ჰქონდა აყვავების პერიოდი, თავისი ისტორიული განვითარების ამა თუ იმ ეტაპზე მიუღწევია სამხედრო და ეკონომიკური განვითარების მწვერვალისათვის, დაუპყრია მეზობელი ქვეყნების ტერიტორიები, მაგრამ ეს სრულებითაც არ ნიშნავს იმას, რომ ეს ტერიტორიები მათი მუდმივი საკუთრებაა. სიტუაციები იცვლება და უმრავლეს შემთხვევაში ქვეყნები იბრუნებენ მიტაცებულ ტერიტორიებს. იგივე შეიძლება ითქვას „დიდ სომხეთზე“. ამჟამად თუ ქვეყნები მოინდომებენ დაიბრუნონ ოდესღაც დაპყრობილი ტერიტორიები, მსოფლიო ცეცხლის ალში გაეხვევა. **მითიური „დიდი სომხეთის“ იდეით შეპყრობილი ურაპატრიოტი სომეხი მეცნიერები კი აღნიშნავენ: „რომ არ ყოფილიყო რუსეთის მხრიდან ღალატი (იგულისხმება 1920 წლის სევრის საზავო ხელშეკრულება, რომლის მიზანი იყო ოსმალეთის იმპერიის ტერიტორიის დანაწილება ანტანტასა და მის მოკავშირე სახელმწიფოებს შორის და ოსმალეთისათვის ხმელთაშუა ზღვაზე გასასვლელის მოსპობა, აშშ-ის პრეზიდენტს უნდა დაედგინა ოსმალეთის საზღვრები დაშნაკურ სომხეთთან, მოკავშირეებს კი უნდა განესაზღვრა ოსმალეთისათვის ჩამოსაცილებელი ქურთისტანის ტერიტორიის საზღვრები. თურქეთისათვის რუსეთის დახმარებით შესაძლებელი გახდა სევრის საზავო ხელშეკრულების გაუქმება ლოზანის კონფერენციაზე 1922- 1923 წლებში) სომხეთს, სევრის ხელშეკრულების თანახმად, ექნებოდა 450 ათას კვადრატულ კილომეტრზე მეტი ფართობი შავ და ხმელთაშუა ზღვებზე გასასვლელით** (Газ. „Мецамор, 2004, №6ძ. **გაუგებარია, სომეხი მეცნიერები რის საფუძველზე აცხადებენ ასეთ დიდ ტერიტორიას სომხეთად, მაგრამ როდესაც ილუზიების ტყვეობაში ხარ, ყველაფერი დასაშვებია, თანაც ისინი თითქმის მთელი საქართველოსა და აზერბაიჯანს სომხეთის ტერიტორიად აცხადებენ.** მას შემდეგ, რაც სომხებმა ჯერჯერობით, დროებით საზღვრები აზერბაიჯანის ხარჯზე გააფართოვეს, სომეხი ურა-პატრიოტები, ასე ვთქვათ, მთელი ძალებით საქართველოს ძირძველი კუთხის, მათ მეზობლად მდებარე სამცხე-ჯავახეთის მიერთებას ცდილობენ და ამ მიზნით ათასგვარ ზღაპრებს იგონებენ. დღე არ გავა, რომ მათ უსაფუძვლო ტერიტორიული პრეტენზიებით სავსე სტატიები ინტერნეტში სხვადასხვა ენაზე არ მოათავსონ. ამასთან, რუსეთი აზერბაიჯანთან, კასპიის ზღვაში ნავთობის დიდი რაოდენობის გამოც, აუცილებლად გამონახავს საერთო ენას. მაშინ სომხეთი თავისივე ამბიციების ტყვეობაში აღმოჩნდება და თუ თავისი ამბიციები არ დაიოკა, მტრულ გარემოში მოუწევს ცხოვრება.

ამ მხრივ მეტად საინტერესოა საქართველოსა და სომხეთში ევროპის კომისიის დელეგაციის მხარდაჭერით მომზადებული წიგნი „სომხეთი და აზერბაიჯანი „არც მშვიდობისა და არც ომის“ გზაჯვარედინზე“. წიგნში სოციოლოგიური გამოკვლევის შედეგებია მოცემული სომხეთისა და აზერბაიჯანის მეგობარი ქვეყნების შესახებ. სომეხმა რესპონდენტებმა სომხეთის ხუთ მეგობარ ქვეყნებად დაასახელეს: რუსეთი (86 პროცენტიძ, საფრანგეთი (55,4 პროცენტიძ, ირანი (30,3 პროცენტიძ დამოუკიდებელ სახელმწიფოთა თანამეგობრობის ქვეყნები (26,3 პროცენტიძ და ამერიკის შეერთებული შტატები (22,4 პროცენტიძ. საქართველო, როგორც მეგობარი ქვეყანა, რესპონდენტთა მხოლოდ 7,7 პროცენტმა დაასახელა. სომხეთის არამეგობრული ქვეყნების ხუთეულში მოხვდნენ: აზერბაიჯანი (89,2 პროცენტიძ, თურქეთი (84,8 პროცენტიძ, საქართველო (34,1 პროცენტიძ, ამერიკის შეერთებული შტატები (12,1 პროცენტიძ, დიდი ბრიტანეთი (10,2 პროცენტიძ.

სოციოლოგიური გამოკითხვა - „ვინ არის შენი მეგობარი“

სომხეთი	აზერბაიჯანი
რუსეთი – 86%	*თურქეთი – 88,4%*
საფრანგეთი – 55,4%	*საქართველო – 41,7%*
ირანი – 30,3%	*რუსეთი – 27,1%*

საპირისპირო შედეგები იქნა მიღებული აზერბაიჯანელი რესპონდენტების გამოკითხვის შედეგად. აზერბაიჯანის მეგობარ ქვეყნებს შორის პირველი ადგილი თურქეთმა (88,4 პროცენტიძ დაიკავა, მეორე საქართველომ (41,7 პროცენტიძ, მესამე რუსეთმა (27,1 პროცენტიძ, მეოთხე და მეხუთე ადგილები შესაბამისად გერმანიამ (26,9 პროცენტიძ და ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა (25,7 პროცენტიძ.

აზერბაიჯანელი რესპონდენტების დიდმა უმრავლესობამ არამეგობარ ქვეყნებს შორის პირველ ადგილზე სომხეთი დაასახელა – 93,5 პროცენტი. შემდეგი ადგილები დაიკავეს ირანმა (61,9 პროცენტიძ, რუსეთმა (36,4 პროცენტიძ, საფრანგეთმა (33,2 პროცენტიძ და ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა (15,1 პროცენტიძ.

სოციოლოგიური გამოკვლევა ითვალისწინებდა აგრეთვე აზერბაიჯანელი რესპონდენტების მიერ თავიანთი გრძნობის გამოხატვას სომხებისა და სომხეთის მიმართ. პასუხები ასე განაწილდა: ზიზღი – 85, 1 პროცენტი, მრისხანება – 76,9 პროცენტი, სიძულვილი – 41,6 პროცენტი. აღსანიშნავია, რომ ახალგაზრდა რესპონდენტები უფრო ნეგატიურად აფასებენ სომხებსა და სომხეთს, ვიდრე უფროსი თაობა.

სოციოლოგიური გამოკვლევა ითვალისწინებდა სომხების ყველაზე დამახასიათებელი თვისებების განსაზღვრას. ამ შემთხვევაშიც დომინირებდა მხოლოდ უარყოფითი თვისებები. აზერბაიჯანის მცხოვრებთა აზრით სომხებისათვის დამახასიათებელია: ეშმაკობა (65,7 პროცენტიძ, ნაციონალიზმი (42,2 პროცენტიძ, ფარისევლობა (39,4 პროცენტიძ, თავხედობა (33,3 პროცენტიძ და აგრესიულობა (22,8 პროცენტიძ. (Армения и Азербаиджан на перепутье „ни мира, ни войны“. Ереван, 1995, с. 33-34, 45-46ძ.

ჩატარებული სოციოლოგიური გამოკვლევები აზერბაიჯანსა და თვით სომხეთშიც ცხადად გვიჩვენებს, რომ სომხეთს უაღრესად ცუდი ურთიერთობა აქვს მეზობლებთან, რაც „დიდი სომხეთის“ „დიდ შემოქმედთა“ დამსახურებაა. თუ იმასაც გავითვალისწინებთ, რომ „ხსოვნის მქონე შთამომავლობას“ არაფერი ავიწყდება, მაშინ სომხეთს მტრულ გარემოში მოუწევს ცხოვრება. ეს კი მეტად ძაბავს ურთიერთობებს სამხრეთ კავკასიაში, საგრძნობლად აფერხებს სამხრეთ კავკასიის ქვეყნების ეკონომიკის განვითარებას და ამაზე სერიოზული დაფიქრება მართებთ „დიდი სომხეთის“ აღდგენის პათოლოგიური აზრებით შეპყრობილ სომეხ მეცნიერებს, რადგან ტერიტორიული პრეტენზიების წაყენება ეს იგივე ომის გამოცხადების ტოლფასია.

ანზორ თოთაძე

(დასასრული მორიგ ნომერში)

◎ არა შეჯდა მწყერი ხესა...

მოსავალი „ზღვად გასკდა“, გული – უმოსავლობით!

კვეზერელი ცდილობს, მოსახლეობა ხორბლის ნაცვლად ციფრებით დააპუროს

ნათქვამია, **მოსავალი ის არის, რაც ბეღელშიაო. ამ ხალხური სიბრძნის ჭეშმარიტება კიდევ ერთხელ დადასტურდა ამ დღეებში, როცა ხელისუფლებამ თავისთვის ჩვეული ქარაფშუტობა გამოიჩინა და წლევანდელი ხორბლის მოსავალი ბეღელში მიტანამდე დაითვალა. სწორად დაითვალა თუ არა, ეს კიდევ საკითხავია, მაგრამ, ვფიქრობ, იმის დაუნახაობაც არ ივარგებს (ტრაბახსა და ბაქიბუქს ვგულისხმობ), რითაც მინისტრმა კვეზერელმა ხორბლის დათესვიდან აღოობამდე განვლილ პერიოდში მოსახლეობას თავი შეაქცევინა.**

აქ არ ვიქნები მართალი, ქებით არ მოვიხსენიო ის ყოვლისმომცველი და მრავლისმთქმელი პიერკამპანია, რომელიც ხელისუფლების თავკაცებმა ხორბლის და სიმინდის ამერიკული ჯიშების საქართველოში შემოტანა-დანერგვასთან დაკავშირებით ჯერ კიდევ გასული წლის ბოლოს გააჩაღეს. აი ნახავთ, დავთესავთ ამერიკულ ჰიბრიდებს, ვასწავლით გლეხებსა და ფერმერებს მათ მოვლა-პატრონობას, მოსავლის აღებაშიც წავეხმარებით, ზღვად გამსკდარი მარცვლეულის საექსპორტოდ გატანაშიც და მერე ხომ დარწმუნდებით, რომ საქართველოს გამოცდილი, ჭკუადამჯდარი აგრარული მთავრობა ჰყავს და არა უცოდინარი, არაპროფესიონალი და ჭკუანაღრძობი მინისტრები, როგორც ეს ჩვენს ოპონენტებს წარმოუდგენიათო.

ოპონენტებზე რა მოგახსენოთ (მაგათ თეთრიც შავად ეჩვენებათძ, მაგრამ ისინი კი, ვისაც მზე და მთავარე ამ ხელისუფლებაზე ამოსდის, წლევანდელი ხორბლის საარაკო მოსავლიანობაში ნაღდად დარწმუნდნენ. განსაკუთრებით აღოობის პირველ დღეებში, როცა ველად გაჭრილი ბაკურ კვეზერელი აღფრთოვანებას ვერ მალავდა და ტელეეთერით წარამარა გვაუწყებდა – **იმ ადგილებში, სადაც შარშან 2 ტონა მარცვალსაც ვერ ვიღებდით, ახლა 6 ტონაც გვეცოტავებაო.** არ ამბობდა, მაგრამ გამომეტყველებაზე ემჩნეოდა, იმის ჯავრი აწუხებდა, ამდენი მოსავალი საცავებში რომ არ დამეტიოს, მერე სააკაშვილის ხუშტურების მსხვერპლად არ ვიქცეო.

თუმცა ჩვენი მაღალპროფესიონალი მინისტრი, რომელსაც რატომღაც ხარები მამალი ძროხები ჰგონია, ისევ ხორბლის რეალურმა მოსავლიანობამ იხსნა გასაჭირისაგან. **პურის ყანებში მკის პარალელურად თანდათან იკლო ხორბლის ჰექტარობრივმა მოსავლიანობამ – ის 6 ტონიდან ჯერ 5 ტონაზე ჩამოვიდა, შემდეგ – 5-დან – 4 ტონაზე, შემდეგ – 3 ტონაზე და საბოლოოდ ამ ნიშნულზე შეჩერდა.** ეს კვეზერელის მონაცემებით, მაგრამ როგორც ბოლოს გაირკვა, მინისტრს ალღომ ამ შემთხვევაშიც უღალატა და მისი მონიშნული 3 ტონაც შარშანდელი თოვლივით აორთქლდა(!ძ.

მაინც რამდენია რეალურად ხორბლის ჰექტარობრივი მოსავლიანობა, არ გაინტერესებთ? თუ სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მონაცემებს დავეყრდნობით (წელს საქართველოში ხორბალი 46 ათას ჰექტარზე დაითესა და მიღებულმა მოსავალმა 75 ათასი ტონა შეადგინაძ, გამოდის, რომ **ჰექტარზე საშუალოდ 1,6 ტონა მიგვიღია, ნაცვლად კვეზერელის მიერ საქვეყნოდ გაცხადებული 3 ტონისა. ეს მონაცემი როგორც ვხედავთ, მცირედით აღემატება შარშანდელ მაჩვენებელს (1,2 ტონას) და არა ორჯერ და სამჯერ, როგორც ამას დიდად გამოცდილი პროფესიონალი მინისტრი გვაუწყებდა.**

ამას თავი გავანებოთ, ბაკურ კვეზერელის განცხადებით, **წლეულს საქართველოში ხორბლის მოსავალმა 75 ათასი ტონა, ანუ შარშანდელთან შედარებით 20 ათასი ტონით მეტი შეადგინა, რაც იმას ნიშნავს, რომ მინისტრის არითმეტიკული გათვლით, ის ადგილობრივი მოსახლეობის მოთხოვნის 35 პროცენტს დააკმაყოფილებს(?!) თუ გავითვალისწინებთ, რომ ქვეყანა ყოველწლიურად დაახლოებით 750 ათას ტონა ხორბალს მოიხმარს, გამოდის, რომ ეს მოსავალი რეალური მოთხოვნილების მხოლოდ 9-10 პროცენტს თუ გასწვდება. აბა საიდან მოელანდა ჩვენს პროგნოზა მინისტრს 35 პროცენტი?**

ერთადერთი დასკვნის გამოტანა შეიძლება – მინისტრი არა მარტო პირუტყვის ბიოლოგიურ მონაცემებში (ამ შემთხვევაში სქესობრივ განსხვავებაშიძ ვერ ერკვევა, თურმე ელემენტარულ არითმეტიკულ გათვლებშიც მოიკოჭლებს, რასაც ვერავითარ შემთხვევაში ვერ დავაბრალებთ ლომაიასა და შაშკინის მიერ განათლების სისტემაში გატარებულ რევოლუციურ გარდაქმნებს.

აღარც მოსავალს ეშველება რამე, მით უფრო, რომ ქვეყანაში აღოობა, ფაქტობრივად, დამთავრდა. დამთავრდა შარშანდელთან შედარებით ხორბლის მოსავლის მცირეოდენი ზრდით და კვეზერელის რეალობას მოკლებული ბაქიბუქის მარცხით. სპეციალისტთა პროგნოზით, წლეულს დაახლოებით 180 ათასი ტონა ხორბალი უნდა მიგვეღო, საიდანაც მარტო სასურსათო მარაგს 90-100 ტონა უნდა მოხმარებოდა. არ გამართლდა ეს პროგნოზი და როგორც მთავრობას სჩვევია, წარუმატებლობა ამ შემთხვევაშიც მოჩვენებითი, შელამაზებული ციფრებით გადაფარა.

თუმცა იმავე მთავრობას სამომავლოდ კიდევ დარჩა სატრახაბო და საბაქიბუქო – ამერიკული ჰიბრიდული სიმინდის მოსავალი. ჯერ არაფერი აუღიათ, მაგრამ კარგა ხანია გვაბოლებენ. მოსავალს ისეთი პირი უჩანს, ადგილობრივ მოთხოვნასაც დააკმაყოფილებს და საექსპორტოდაც მეტს თუ არა, 100 ათას ტონა მარცვალს მაინც გავიტანთო. სწორედ ამაზეა ნათქვამი, ბავშვი ჯერ არ დაბადებულიყო და აბრამს არქმევდნენო. უფალმა ინებოს, მართლაც მოვიდეს ასეთი მოსავალი, მაგრამ თუ არც ამჯერად გაგვიღიმა ბედმა, რას გაიტანს მთავრობა საექსპორტოდ, ნაბაქიბუქევ ციფრებს?!.

საკითხავი ეს არის!

ოთარ ხუციშვილი

რას წერენ, რას ამბობენ ჩვენზე

რუსეთი – საქართველო: სამი წელი გაუმჯობესებლად

ომი, რომელიც გაჩაღდა გამოსასვლელ დღეებში სამი წლის წინათ რუსეთსა და პატარა მეზობელ პოსტსაბჭოთა საქართველოს შორის, იყო მოულოდნელი, უკიდურესად მკაცრი და ხანმოკლე, უფრო იგი მოგვაგონებდა მოულოდნელ საზაფხულო შტორმს, რომელიც კავკასიის მთებიდან დაბლა ეშვება ხოლმე ამ დროს.

მაგრამ პეიზაჟის გამოცოცხლების ნაცვლად, აგვისტოს ომმა მიგვიყვანა გაყინულ ურთიერთობათა ხანგრძლივ პერიოდთან, წყენების გაძლიერებასთან და არსებულ შეხედულებათა განმტკიცებასთან. საქართველო, რომელმაც დაიწყო დასავლეთთან დაახლოება 2003 წლის ვარდების რევოლუციის შემდეგ, მიიჩნევს თავს დემოკრატიის მაუწყებლად პოსტსაბჭოთა სივრცეში. რუსეთი, ასე თუ ისე, აღიქვამს საქართველოს, როგორც მოზობოქრე სახელმწიფოს თავის გვერდით, რომელსაც სათავეში უდგას არალეგიტიმური პრეზიდენტი.

დაძაბულობა უპირატესად გამოიხატა ბრძოლაში ორი ეთნიკური რეგიონის – აფხაზეთისა და სამხრეთი ოსეთის ბედის გამო, რომლებიც გამოეყვნენ საქართველოს 90-იან წლებში და რომლებიც მას შემდეგ ღებულობენ რუსეთის მხარდაჭერას. მაგრამ იმან, რაც წლების განმავლობაში იყო რეგიონული კონფლიქტი, გამოიწვია შიში მთელ მსოფლიოში 2008 წლის ომის დროს, როდესაც მოსკოვმა ცალმხრივად აღიარა ორი რეგიონის დამოუკიდებლობა, მოიპოვა თავისი სწრაფი გამარჯვება ქართულ არმიაზე, რომელსაც ამერიკის სპეციალისტები ამზადებდნენ.

ახლა, როგორც ქართველები ამტკიცებენ, რუსეთი ცდილობს, დაამხოს საქართველოსადმი, როგორც დემოკრატიულ ქვეყნისადმი, ნდობა.

„რუსეთ-საქართველოს ანტაგონიზმის მიზეზი არის ის ფაქტი, რომ საქართველომ აჩვენა ლიბერალური დემოკრატიული სახელმწიფოს შექმნის შესაძლებლობა მსოფლიოს ამ ნაწილში და რომ საქართველო შეიძლება იყოს მაგალითი სხვა ქვეყნებისთვის რუსეთის სფეროში“, – მიაჩნია საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილეს თორნიკე გორდაძეს. „2008 წლის ომის მიზეზი იყო არა გამოყოფილი რეგიონების დამოუკიდებლობის აღიარება, არამედ საქართველოში რეჟიმის შეცვლა. იმდენად, რამდენადაც ეს არ მოხდა, მათ შეცვალეს თავიანთი გეგმა. ამჟამად რუსეთის მიზანია მოახდინოს მთავრობის დისკრედიტაცია სხვა საშუალებებით“.

როგორ დაიწყო ომი

მიუხედავად იმისა, რომ თბილისი კვლავ მხარს უჭერს ოფიციალურ პოზიციას, რომ რუსეთმა დაიწყო ომი იმ მიზნით, რათა გადაეყენებინა პროდასავლელი პრეზიდენტი მიხეილ სააკაშვილი, როგორც ჩანს, დღეს აღარავის ეპარება ეჭვი, რომ ომი დაიწყო 7 აგვისტოს ღამით საქართველოს მიერ მასობრივი დაბომბვებითა და შეიარაღებული თავდასხმით სამხრეთი ოსეთის დედაქალაქ ცხინვალზე. თავდასხმის შედეგად დაიღუპა რამდენიმე რუსი მშვიდობისმყოფელი, რომლებიც მსახურობდნენ რეგიონში საერთაშორისო შეთანხმების თანახმად.

რუსეთმა რეაგირება მოახდინა მეორე დღეს დიდი შეიარაღებული თავდასხმით, რის შედეგადაც მალე გამოდევნა საქართველოს ჯარები სამხრეთი ოსეთიდან. და დაიკავა ვრცელი ტერიტორია საქართველოში.

დასავლეთის ქვეყნებმა, რომლებიც გაოგნებული დარჩნენ რუსეთის სწრაფი გამარჯვებით პატარა მეზობელზე, გადაწყვიტეს მხარი დაუჭირონ საქართველოს. ისინი დაეხმარნენ ცეცხლის შეწყვეტაში და მოილაპარაკეს რუსეთის ჯარების გამოყვანის შესახებ საქართველოს ტერიტორიიდან. მაგრამ ამგვარი ერთიანობა დაირღვა უკანასკნელი სამი წლის განმავლობაში, იმისდა შესაბამისად, რაც ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა დაიწყო „გადატვირთვის“ სადავო პოლიტიკა მოსკოვთან, ევროპული ქვეყნები კი შეშფოთებულები საკუთარი პრობლემებით, გაითიშნენ იმასთან დაკავშირებით, თუ როგორ მოახდინონ მშვიდობიანი რეგიონალური შეთანხმების მიღწევა.

ამერიკის სენატმა ამ კვირაში დაადასტურა ამერიკის შეერთებული შტატების მხარდაჭერა საქართველოს სუვერენიტეტისადმი და მოუწოდა რუსეთს, დაასრულოს სამხრეთი ოსეთისა და აფხაზეთის „ოკუპაცია“. ამან გამოიწვია რუსეთის პრეზიდენტის დიმიტრი მედვედევის მკვეთრი რეაქცია, რომელმაც პარასკევს ინტერვიუში განაცხადა, რომ ამერიკის სენატი აღვივებს „რევანშისტულ განწყობილებას“ საქართველოში.

უფრო საშინელია ის, რომ მედვედევმა ასევე გამოაცოცხლა ძველი რუსული ეჭვი, რომ ამერიკის შეერთებულ შტატებს შეეძლო ეკარნახა საქართველოსთვის, თავს დასხმოდა სამხრეთ ოსეთს. „არ მიმაჩნია, რომ ამერიკელებმა უბიძგეს საქართველოს ხელმძღვანელს აგრესიისკენ. მაგრამ ვფიქრობ, რომ გარკვეული ნიუანსები, გარკვეული აქცენტები, სიტყვები იმის შესახებ, რომ დროა აღვადგინოთ კონსტიტუციური წესრიგი, დროა ვიმოქმედოთ უფრო გაბედულად, შეიძლება ყოფილიყო საბაბი, ცხადი იმედები იმისა, რომ ნებისმიერი კონფლიქტის წარმოქმნის დროს „ამერიკელები არ მიგვატოვებენ, ისინი მხარს დაგვიჭერენ, ბოლოს და ბოლოს ისინი დაიწყებენ ომს რუსებთან“, – განაცხადა მედვედევმა.

ჯაშუშების შიში?

სააკაშვილი კვლავ რჩება პოპულარულ პიროვნებად თავის სამშობლოში. ის მეორედ აირჩიეს ხუთი წლის ვადით 2008 წლის დასაწყისში და მან დამატებითი მხარდაჭერა მიიღო ქართველი ხალხისა შარშან, როდესაც მისმა მართულმა პარტიამ „ერთიანმა ნაციონალურმა მოძრაობამ“ მიიღო რეგიონალურ არჩევნებში ამომრჩეველთა ხმების 60 პროცენტი.

მაგრამ საქართველოს ლიდერი ბრალს სდებს რუსეთს პერიოდულ უწესრიგობათა დამუშავებასა და განხორციელებაში, მათ შორის, თბილისში ამ გაზაფხულზე მოწყობილ საპროტესტო აქციების მოწყობაში. ქართველები ასევე აცხადებენ, რომ მოსკოვი იბევებს საიდუმლო ქსელით ჯაშუშებსა და ტერორისტებს, მათ შორის იყო სააკაშვილის პირადი ფოტოგრაფიც, რომელიც სხვებთან ერთად დააპატიმრეს ივლისში ჯაშუშობის ბრალდებით.

საქართველოში „ახალი მენტალიტეტი“

ერთ-ერთი მთავარი ქართველი ექსპერტი კავკასიის საკითხებში მამუკა არეშიძე მიიჩნევს, რომ იმედი ურთიერთობის სწრაფი გაუმჯობესების შესახებ არ არსებობს. „ამჟამინდელი სიტუაცია უკიდურესად კომფორტაბელურია რუსეთისთვის“, – მიაჩნია მას. „მხარეები არ აწარმოებენ მოლაპარაკებას, რუსებმა დაიკავეს ჩვენი ტერიტორია და აკეთებენ, რაც სურთ“.

საქართველოში ზოგიერთი მიიჩნევს, რომ შეიძლება დადგა კიდეც დრო განვიხილოთ ადრე წარმოუდგენელი პერსპექტივა და გაუშვან თუნდაც აფხაზეთი, ეთნიკურად განსხვავებული რეგიონი, თავისი დამოუკიდებელი ისტორიით, როგორც რუსეთთან შეერთების ნაწილი.

ცნობილ ექსპერტ არეშიძეს, რომელმაც ამ ცოტა ხნის წინათ საჯაროდ დაუჭირა მხარი ამ ვარიანტს, ზოგიერთმა პოლიტიკურმა მოღვაწემ ბრალი დასდო „ღალატში“. „მე ვიცი ჩემი შეხედულებები უკიდურესად არაპოპულარულია“, – მიაჩნია მას. „მაგრამ საქართველოშიც, დასავლეთშიც ჩვენ უნდა შევცვალოთ ჩვენი დამოკიდებულება სეპარატისტულ რეგიონებთან“.

რუსეთშიც ასევე მიმდინარეობს დებატები იმის შესახებ, თუ რა მიმართულებით უნდა იარონ ამიერიდან.

გასულ კვირას რუსეთის პრემიერ-მინისტრმა ვლადიმერ პუტინმა ახალგაზრდების ჯგუფთან შეხვედრის დროს ივარაუდა, რომ სამხრეთი ოსეთი ერთგვარად შეიძლება მიღებულიც იქნეს რუსეთის ფედერაციაში და შეუერთდეს თავის ეთნიკურად ახლო მეზობელს, ჩრდილოეთ ოსეთს. მაგრამ მედვედევმა, რომელიც ულიარებელ დაპირისპირებაშია პუტინთან, პრეზიდენტის არჩევნების წინა პერიოდში უარი თქვა ამ იდეაზე.

რუსეთელთა დიდი ნაწილი კმაყოფილია ამჟამინდელი სტატუს კვოთი, მიუხედავად იმისა, რომ მხოლოდ ოთხმა ქვეყანამ მსოფლიოში – რუსეთმა, ვენესუელამ, ნიკარაგუამ და ნამცეცა კუნძულმა წყნარ ოკეანეში ნაურუმ აღიარეს სამხრეთი ოსეთისა და აფხაზეთის დამოუკიდებლობა. მათ სჯერათ, რომ დრო მათ მხარესაა.

The Christian Science Monitor

დედამიწის ზურგზე

იაპონელები გამოვიდნენ მასობრივ მიტინგზე კურილიის კუნძულების დაბრუნების მოთხოვნით

აქცია გაიმართა გასულ კვირას იაპონიის ქალაქ ნემუროში. მიტინგში მონაწილეობა მიიღო ქალაქის მერმა სიუნსუკე ხასეგავამ. მან უკმაყოფილება გამოთქვა იმით, რომ რუსეთის ლიდერები ჩადიან კუნძულებზე და მოუწოდა იაპონიის მთავრობას, დაიბრუნოს სამხრეთი კურილიის კუნძულები.

* * *

საუდის მეფემ გამოაცხადა, რომ სურს გაიწვიოს ელჩი სირიიდან – მოვლენები იქ „უბრალოდ მიუღებელია“

ოპოზიციის მკაცრი დარბევა, რაც სირიაში ხდება, უცხოეთში დიდ უკმაყოფილებას იწვევს. იტალიამ და ყატარმა უკვე გაიწვიეს თავიანთი ელჩები სირიიდან, ამერიკის შეერთებული შტატების სახელმწიფო დეპარტამენტმა კი დამასკოდან მოახდინა ამერიკელი დიპლომატების ოჯახების წევრთა ევაკუაცია. დიმიტრი მედვედევმა გადაკვრით აცნობა ვაშარ ასადს, რომ მას უსიამოვნებანი ელოდება.

* * *

კრემლის ორმაგი თამაში გამოაშკარავდა ტიმოშენკოს დაპატიმრებაზე რეაქციის შემდეგ, მიაჩნიათ იანუკოვიჩის გარემოცვაში

უკრაინის პრეზიდენტის ბანაკში რუსეთის დიპლომატიური უწყების მტკიცება იმის შესახებ, რომ 2009 წლის ყველა შეთანხმება გაზთან დაკავშირებით იდებობა ორი სახელმწიფოს ეროვნულ კანონმდებლობასთან და საერთაშორისო სამართალთან სრული შესაბამისობით, აღიქვეს მშვიდად და აღნიშნეს, რომ სხვა რეაქციას მოსკოვიდან ისინი არც ელოდებოდნენ.

* * *

ახალი უწესრიგობანი ლონდონის ჩრდილოეთში: 200 კაცი არბევდა მაღაზიებს და ამსხვრევდა პოლიციის ავტომობილს

უწესრიგობანი წარმოიშვა კვირას ღამით ტოტენჰემის რაიონში, სადაც პოლიციის თანამშრომელმა ადგილობრივი მცხოვრები დახვრიტა. კერძო ტაქსის მგზავრი 29 წლის მარკ დაგანი დაიღუპა ხუთშაბათს პოლიციელებს შორის მომხდარი სროლების შედეგად. პოლიციელები აპირებდნენ მოეწყოთ მისი ავტომობილის ჩხრეკა. შემდეგ დარბევები მოხდა ენფილდშიც.

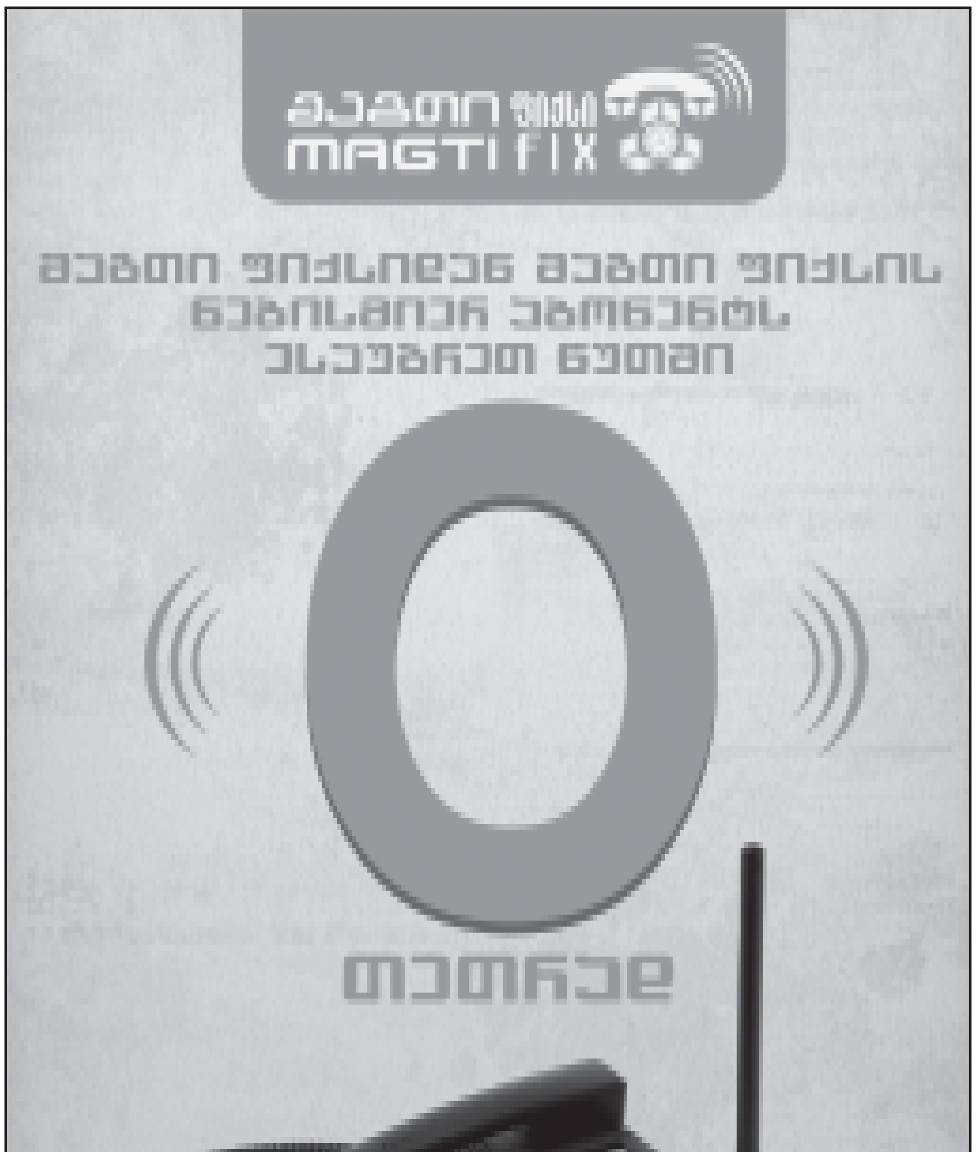

საქართველოს ენერგეტიკისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს
ს.ს.ი.პ - ბუნებრივი რესურსების სააგენტოს განცხადება
სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვების ლიცენზიის გაცემის მიზნით აუქციონის ჩატარების შესახებ

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1	[illegible]	[illegible]	P	5 წელი	84 600 მ²	15 386,20	3 075,20
2	[illegible]	[illegible]	P	5 წელი	38 000 მ²	4 022,60	804,60
3	[illegible]	[illegible]	C_1+C_2	5 წელი	54 500 მ²	12 678,20	2 534,20
4	[illegible]	[illegible]	P	15 წელი	109 400 მ²	10 000	2 000
5	[illegible]	[illegible]	P	20 წელი	280 300 მ²	18 045,70	3 609,20
6	[illegible]	[illegible]	P	5 წელი	23 000 მ²	3 057,40	605,50
7	[illegible]	[illegible]	P	20 წელი	188 947 ტ	10 000	2 000
8	[illegible]	[illegible]	P	5 წელი	57 000 მ²	7 643	1 528,60
9	[illegible]	[illegible]	P	5 წელი	78 500 მ²	9 453,50	1 890,70
10	[illegible]	[illegible]	C_1	5 წელი	17 400 მ²	2 333,00	466,70
11	[illegible]	[illegible]	P	5 წელი	69 000 მ²	10 000	2 000
12	[illegible]	[illegible]	P	5 წელი	8 000 მ²	1 086,20	217,30

[illegible]

1

№	X	Y
1	338801	4880880
2	338262	4880087
3	338098	4880081
4	338251	4880957
5	338280	4880034
6	336078	4880844
7	336545	4880854
8	335080	4880854
9	334965	4880824
10	334574	4880800

2

№	X	Y
I-[illegible]		
1	525554	4858745
2	525549	4858825
3	525390	4858825
4	525383	4858714
II-[illegible]		
1	525645	4858724
2	525687	4858735
3	525712	4858625
4	525888	4858650
III-[illegible]		
1	525415	4859025
2	525442	4859030
3	525458	4858960
4	525430	4858950

3

№	X	Y
1	723244	4708954
2	722914	4708878
3	723025	4708957
4	723259	4709105
5	723276	4708960
6	723289	4708879
7	723545	4709080
8	723243	4708934
A	723543	4708934
B	723240	4708888
C	723244	4708934

4

№	X	Y
I-[illegible]		
1	479426	4500849
2	479968	4500770
3	479988	4500888
4	479561	4500720
5	479415	4500850
II-[illegible]		
1	479855	4500780
2	479927	4500718
3	480050	4500718
4	480072	4500888
5	479855	4500884

5

№	X	Y
1	510724	4808097
2	510887	4808847
3	510251	4808888
4	510185	4808895
5	510087	4808874

6

№	X	Y
1	477168	4804124
2	477115	4803895
3	477138	4803896
4	477153	4804046
5	477148	4804126

7

№	X	Y
1	579971	4566516
2	579566	4566456
3	579970	4566401
4	579737	4566582
5	579800	4566552
6	579874	4566592
7	579950	4566296
8	579964	4566548
9	579958	4566271
10	579895	4566578
11	579815	4566431
12	579897	4566510

8

№	X	Y
1	487960	4604865
2	487267	4604880
3	487281	4604918
4	487306	4604530
5	487205	4604549
6	487110	4604885

9

№	X	Y
1	279682	4671583
2	279580	4671532
3	279867	4671443
4	279803	4671401
5	277996	4671349
6	277992	4671238
7	277991	4671105
8	277985	4671101
9	277953	4671112
10	277952	4671135
11	277950	4671187
12	277909	4671263
13	279061	4671346
14	279953	4671330
15	279840	4671416

10

№	X	Y
1	473262	4078032
2	473282	4078078
3	473310	4078086
4	473302	4078018

11

№	X	Y
1	302951	4509450
2	302678	4509595
3	302678	4509595
4	303016	4509460

12

№	X	Y
1	361767	4725488
2	361806	4725550
3	361840	4725511
4	361805	4725475

[illegible]	[illegible] www.namr.gov.ge
[illegible] 200 ლარის [illegible]	[illegible]

იხ. 10 გვ.

[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	
[illegible]	[illegible]

საქართველოს ენერგეტიკისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს ს.ს.ი.პ - ბუნებრივი რესურსების სააგენტოს განცხადება

სასარგებლო წიაღისეულის შესწავლა-მოპოვების ლიცენზიის გაცემის მიზნით აუქციონის ჩატარების შესახებ

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1	[illegible]	[illegible]	40 წელი	80000	39 300

X,Y [illegible]

№	X	Y
1	288900	4642000
2	289216	4641996
3	289128	4641778
4	289187	4641796
5	289458	4641436
6	289672	4641667
7	289286	4641820
8	288379	4642000
9	290460	4642000
10	290460	4639700
11	290514	4639700
12	290545	4640030
13	290659	4640343
14	290865	4640086
15	290818	4640807
16	290629	4640813
17	290401	4640852
18	290314	4640394

19	290250	4640034
20	290056	4640034
21	290080	4640213
22	289822	4640153
23	289809	4639947
24	289863	4639701
25	289300	4639700
26	289300	4640500
27	288900	4640500

იხ. 12 გვ.

კოსმოსური ქალაქი – ღმერთის სატახტო

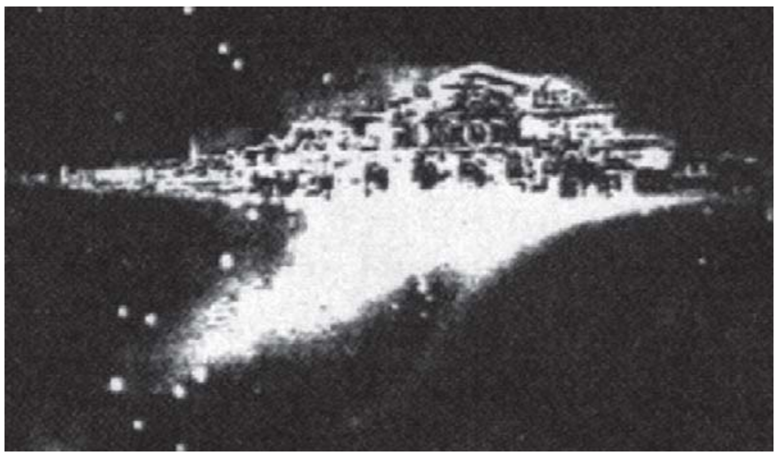

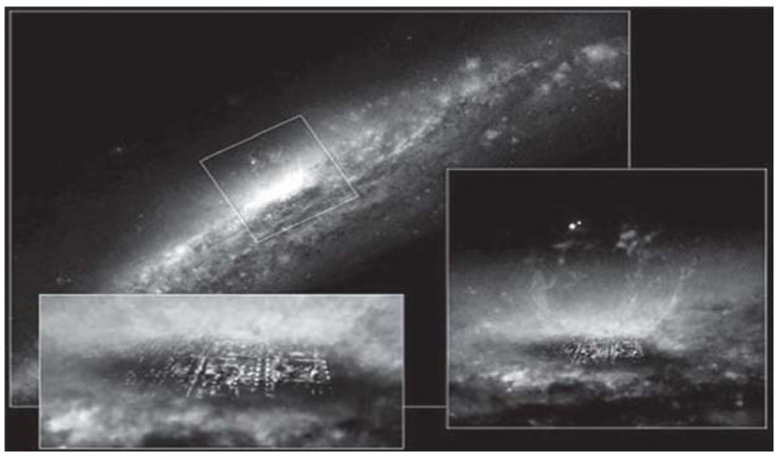

ეს ფრიად საგულისყურო ისტორია 1995 წლის იანვარში გერმანული ასტრონომიული ჟურნალის ფურცლებზე გამოქვეყნებული მოკლე შეტყობინებით დაიწყო, მაგრამ დღემდე წერტილდაუსმელად, კიდევ მეტი, „მიმდინარედ“ გამოიყურება.

რასაკვირველია, ასტრონომიამ შორს გაიბიჯა შორეული თუ ახლო ვარსკვლავებისა და გალაქტიკების კვლევაში. ასეულობით პროფესიონალი, მილიონობით მოყვარული ყოველღამურად მიმართავენ თავიანთ ტელესკოპებს ვარსკვლავებიან ცაში. ჩვენი პლანეტის უმთავრეს ტელესკოპად ითვლება აშშ-ის კოსმოსური კვლევის ეროვნული სააგენტოს (ნასაძ ორბიტული კოსმოსური ტელესკოპი „ჰაბლი“, რომელიც შორეული კოსმოსის თვალუწვდენ ჰორიზონტებს გადაშლის ასტრონომებისათვის. ეგ კია, რომ დიდ აღმოჩენებთან ერთად იგივე „ჰაბლი“ უდიდეს გამოცანებსაც გვთავაზობს.

ზემოხსენებულ პუბლიკაციას უმალვე გამოეხმაურნენ დედამიწის სამეცნიერო, რელიგიური და პოპულარული გამოცემანი. ყოველმა მათგანმა თავის მკითხველთა ყურადღება მიაპყრო ამ შეტყობინების სრულიად სხვადასხვა ასპექტს, თუმცა არსი ერთ რამეზე დადიოდა: სამყაროში აღმოჩენილია ღმერთის სამყოფელი. პუბლიკაცია შეეხო მანამდე სულ ცოტა ხნით ადრე, 1994 წლის 26 დეკემბერს, ნასა-ში ავარდნილ დიდ ხმაურს.

ტელესკოპ „ჰაბლიდან“ გადმოცემული სურათების სერიის გაშიფვრის შემდეგ ფირებზე გამოჩნდა კოსმოსში მცურავი დიდი თეთრი ქალაქი. სააგენტოს წარმომადგენლებმა ვერც მოასწრეს ტელესკოპის ვებ-სერვერთან თავისუფალი მიწვდომის გათიშვა, იმ ვებ-სერვერთან, სადაც „ჰაბლი“-დან მიღებული ყველა გამოსახულება შესასწავლად ხვდება სხვადასხვა ასტრონომიულ ლაბორატორიაში. ამგვარად, ტელესკოპიდან მიღებული ფოტოსურათები, შემდგომ (და აქამდე!ძ მკაცრად გასაიდუმლოებულნი, რამდენიმე წუთით მისაწვდომი შეიქმნა მსოფლიო ქსელის მოსარგებლეთათვის.

მაინც რა დაინახეს ასტრონომებმა ამ გასაოცარ ფოტოსურათებზე? თავიდან ეს იყო მხოლოდ პატარა ბუნდოვანი ლაქუნა ერთ-ერთ კადრზე; თუმცა, როცა ფლორიდის უნივერსიტეტის პროფესორმა კენ უილსონმა ფოტოსურათის უფრო სრულად დათვალიერება გადაწყვიტა და „ჰაბლის“ ოპტიკის დამატებით, ხელის გამადიდებელი შუშით შეიარაღდა, აღმოაჩინა, რომ ლაგუნას აქვს უცნაური სტრუქტურა, რომლის ახსნა არც თვით ტელესკოპის ლინზურ მოწყობილობაში დიფრაქციით შეიძლება, არც დედამიწაზე სურათის გადმოცემისას კავშირის არხში ხელშეშლებით.

ხანმოკლე ოპერატიული თათბირის შემდეგ შეთანხმდნენ პროფესორ უილსონის მიერ მითითებული ვარსკვლავებიანი ცის უბნის ხელახლა გადაღებაზე „ჰაბლისათვის“ მაქსიმალური გადაწყვეტით. კოსმოსური ტელესკოპის უზარმაზარი მრავალმეტრიანი ლინზები სამყაროს ყველაზე შორეულ კუთხეს მიებჯინა, იმისი ხილვისათვის მისაწვდომს. გახმიანდა ფოტოაპარატის საკეტის რამდენიმე დამახასიათებელი ტკაცუნი, რომლებითაც ტელესკოპზე გამოსახულების ფიქსირების საკომპიუტერო ბრძანება გაახმოვანა ხუმარა ოპერატორმა; და აი, განცვიფრებულ მეცნიერთა თვალწინ „ჰაბლით“ მართვის ლაბორატორიის საპროექციო დანადგარის მრავალმეტრიან ეკრანზე ლაქუნა წარმოდგა, როგორც მანათობელი სტრუქტურა, ფანტასტიკური ქალაქის მსგავსი, სვიფტის „მფრინავი კუნძულის“ რაღაც ჰიბრიდი, ლაპუტები და მომავლის ქალაქების სამეცნიერო-ფანტასტიკური პროექტების ნაერთი.

კოსმოსის სივრცეებში მრავალ მილიარდ კილომეტრზე გაშლილი ვეებერთელა კონსტრუქცია არამიწიერი სინათლით ბრწყინავდა. მცურავი ქალაქი ერთსულოვნად მიიჩნიეს შემოქმედის სავანედ – მხოლოდ იქ შეიძლება მამაღმერთის ტახტი რომ იგულვო. ნასა-ს წარმომადგენელმა განაცხადა, რომ შეუძლებელია ქალაქი დასახლებული იყოს ამ სიტყვის ჩვეული გაგებით; უფრო სარწმუნოა, რომ იქ გარდაცვლილ ადამიანთა სულები ცხოვრობდნენ.

თუმცა არსებობის უფლება აქვს კოსმოსური ქალაქის წარმოშობის მეორე, არანაკლებ ფანტასტიკურ ვერსიას. საქმე ისაა, რომ იმ დედამიწის გარე გონების ძიებაში, რომლის თვით არსებობაც უკვე რამდენიმე ათეული წელია არც კი ეეჭვებათ, სწავლულები პარადოქსს აწყდებიან; თუ ვივარაუდებთ, რომ სამყარო მასობრივადაა დასახლებული განვითარების სულ სხვადასხვა დონეზე მდგარი უამრავი ცივილიზაციით, მაშინ იმათ რიცხვში უცილობლად უნდა აღმოჩნდნენ რაღაც სუპერცივილიზაციები, არა უბრალოდ კოსმოსში გამოსულნი, არამედ სამყაროს თვალუწვდენ სივრცეთა აქტიურად დამსახლებელნი; და ამ სუპერცივილიზაციათა მოღვაწეობა, კერძოდ, საინჟინრო – ბინადრობის ბუნებრივი გარემოს (მოცემულ შემთხვევაში კოსმოსური სივრცისა და გავლენის ზონაში მდებარე ობიექტებისაძ ცვლილებასთან ერთად – უნდა შესამჩნევი იყოს მრავალი მილიონი სინათლის წლის მანძილზე.

უნდა იყოს, მაგრამ ბოლო დრომდე არაფერი მსგავსი ასტრონომთაგან შემჩნეული არ ყოფილა; და აი, აშკარა ტექნოლოგიური ობიექტი გალაქტიკური მასშტაბებისა. არაა გამორიცხული, რომ „ჰაბლის“ მიერ XX საუკუნის მიწურულში კათოლიკურ შობაზე მიგნებული ქალაქი აღმოჩნდეს უცნობი და ერთობ მძლავრი დედამიწისგარე ცივილიზაციის სწორედ ამგვარი საძიებელი საინჟინრო ნაგებობა.

ქალაქის განზომილებანი გვანცვიფრებენ; არც ერთ ჩვენთვის ცნობილ ციურ ობიექტს ამ ბუმბერაზთან მეტოქეობის თავი არა აქვს. ჩვენი დედამიწა უბრალოდ ქვიშის ნამცეცი იქნებოდა ამ ქალაქის კოსმოსური პროექტის მტვრიან პირას. საით მოძრაობს და საერთოდ, მოძრაობს კი – ეს გიგანტი? „ჰაბლიდან“ მიღებული ფოტოსურათების სერიის კომპიუტერულმა ანალიზმა დაგვანახა, რომ ქალაქის მოძრაობა, საზოგადოდ, ემთხვევა იმისი გარემომცველი გალაქტიკების მოძრაობას. სხვანაირად, დედამიწის მიმართ ყველაფერი ხდება დიდი აფეთქების თეორიის ფარგლებში. გალაქტიკები აქეთ-იქით იფანტებიან, მანძილის ზრდასთან ერთად დიდდება წითელი გადაადგილება, ზოგადად კანონიდან არავითარი გადახრები არ დაიმზირება.

ეგ არის, რომ სამყაროსგან მოცილებული ნაწილის სამგანზომილებიანი მოდელირებისას გაირკვა გამაოგნებელი ფაქტი: სამყაროს ნაწილი კი არაა მოშორებული ჩვენგან, არამედ ჩვენ – იმისგან; რატომაა ათვლის წერტილი გადატანილი ქალაქში – იმიტომ, რომ სწორედ ეგ ნისლოვანი ლაქუნა ფოტოსურათებზე იქცა კომპიუტერულ მოდელში „სამყაროს ცენტრად“. მოცულობითმა მოძრავმა გამოსახულებამ თვალნათლივ გვიჩვენა, რომ გალაქტიკები კი მიმოიფანტებიან, მაგრამ სწორედ სამყაროს იმ წერტილიდან, რომელშიც ქალაქია განლაგებული. სხვა სიტყვებით, ყველა გალაქტიკა, იმათ რიცხვში ჩვენიც, ოდესღაც სივრცის სწორედ ამ წერტილიდან გამოვიდა და სწორედ ქალაქის გარშემო ხდება სამყაროს ბრუნვა; ამიტომაც პირველი წარმოდგენა ქალაქზე, როგორც ღმერთის სავანეზე, აღმოჩნდა საოცრად სწორი და ჭეშმარიტებასთან მიახლოებული.

რას უქადის ეს აღმოჩენა კაცობრიობას და რატომ არ ისმოდა არაფერი ამაზე ამდენი წლის განმავლობაში? მეცნიერებმა და რელიგიამ უკვე დიდი ხანია, რაც შერიგება გადაწყვიტეს და ძალთა და შესაძლებლობათა მიხედვით ეხმარებიან ერთმანეთს გარემომცველი სამყაროს საიდუმლოებათა და გამოცანათა ახსნაში ; და თუ მეცნიერება მოულოდნელად აწყდება გადაუჭრელ ფენომენს, რელიგია თითქმის ყოველთვის იძლევა სავსებით რეალურ განმარტებას იმისა, რაც ხდება, რომლითაც თანდათანობით ალიჭურვებიან მკაცრი მეცნიერული წრეების.

რას უქადის ეს აღმოჩენა კაცობრიობას და რატომ არ ისმოდა არაფერი ამაზე ამდენი წლის განმავლობაში? მეცნიერებმა და რელიგიამ უკვე დიდი ხანია, რაც შერიგება გადაწყვიტეს და ძალთა და შესაძლებლობათა მიხედვით ეხმარებიან ერთმანეთს გარემომცველი სამყაროს საიდუმლოებათა და გამოცანათა ახსნაში ; და თუ მეცნიერება მოულოდნელად აწყდება გადაუჭრელ ფენომენს, რელიგია თითქმის ყოველთვის იძლევა სავსებით რეალურ განმარტებას იმისა, რაც ხდება, რომლითაც თანდათანობით ალიჭურვებიან მკაცრი მეცნიერული წრეებიც.

მოცემულ შემთხვევაში კი პირიქით გამოვიდა – მეცნიერებამ ტექნიკურ საშუალებათა დახმარებით დაადასტურა ან, სხვაგვარად, მოიყვანა რელიგიის ძირითადი პოსტულატის წონადი დამტკიცება ერთადერთი განგების არსებობის შესახებ, რომელიც მბრწყინავ ქალაქში ცხოვრობს ზეცაში.

ოღონდ როგორი მოსალოდნელიც არ იყო მსგავსი შეტყობინება, იმის შედეგები პრაქტიკულად გამოუცნობია. რელიგიურ ფანატიკოსთა საყოველთაო ეიფორიას, თანამედროვე მეცნიერების მატერიალისტური საძირკვლის დანგრევას – ყველაფერ ამას შეუქცევად და საშინელ ამბებამდე შეუძლია მიყვანა; ამიტომაც ფოტოსურათები დაუყოვნებლივ გაასაიდუმლოეს, ხოლო ღვთის ქალაქის გამოსახულებებთან შეღწევის ნება დართეს მხოლოდ იმ განსაკუთრებული უფლებამოსილებებით შემოსილ ადამიანებს, რომლებიც რეალურად და არა ტელევიზორით მართავენ ცალკეული ქვეყნებისა და მთლიანად პლანეტის ცხოვრებას.

თუმცა გასაიდუმლოება არ არის მიზნების მიღწევის საუკეთესო საშუალება და საღებელაც ნებისმიერი საკეტისათვის მოინახება. მკითხველებს ვთავაზობთ „ჰაბლიდან“ გადმოცემული სურათების სერიიდან ერთ-ერთს, უსასრულო კოსმოსის თვალუწვდენ სიღრმეებში მცურავი იდუმალი ქალაქის გამოსახულებით. დღეისათვის დაგვრჩენია მხოლოდ ცდა სახელმწიფო სტრუქტურათა და ეკლესიის უმაღლეს პირთა ოფიციალური რეაქციისა, ასტრონომთაგან იმის აღმოჩენის შესახებ შეტყობინებაზე, რისაც კაცობრიობას მხოლოდ მიხვედრა ძალუძდა მრავალ ათასწლეულს.

აშშ-ის სპეცსამსახურებმა თავიანთ სეიფებში გამოკეტეს მთელი სამყაროსათვის კოლოსალური მნიშვნელობის მქონე ინფორმაცია. არადა, როგორ შეიძლება ესოდენ განსაცვიფრებელი აღმოჩენის დამალვა? რატომ მიითვისა შტატებმა იმის განსაზღვრის უფლება, თუ რისი ცოდნა შეუძლიათ დედამიწის მხოვრებლებს და რისი ცოდნაც ადრეა იმათთვის? ამ კითხვებზე პასუხად შეიძლება იქცეს მხოლოდ იმათი მოხსნა დღის წესრიგიდან; ან პლანეტაზე აშშ-ის სრული დომინირების დამყარების ძალით, ან როგორც აქტუალობის დამკარგავთა, სადღეისო საარქივო საიდუმლოებებისა და გამოცანების სრული გააშკარავების გამო. რას იზამ, ხელთ გვრჩება ამერიკული სეიფების გახსნის ჟამის ლოდინი. ღვთის სამყოფელი დედამიწელთაგან იქ უფრო საიმედოდ დამალული გამოვიდა, ვიდრე სამყაროს სიღრმეებში...

მოამზადეს
ლადო აბულაძემ და თამაზ ებანოიძემ

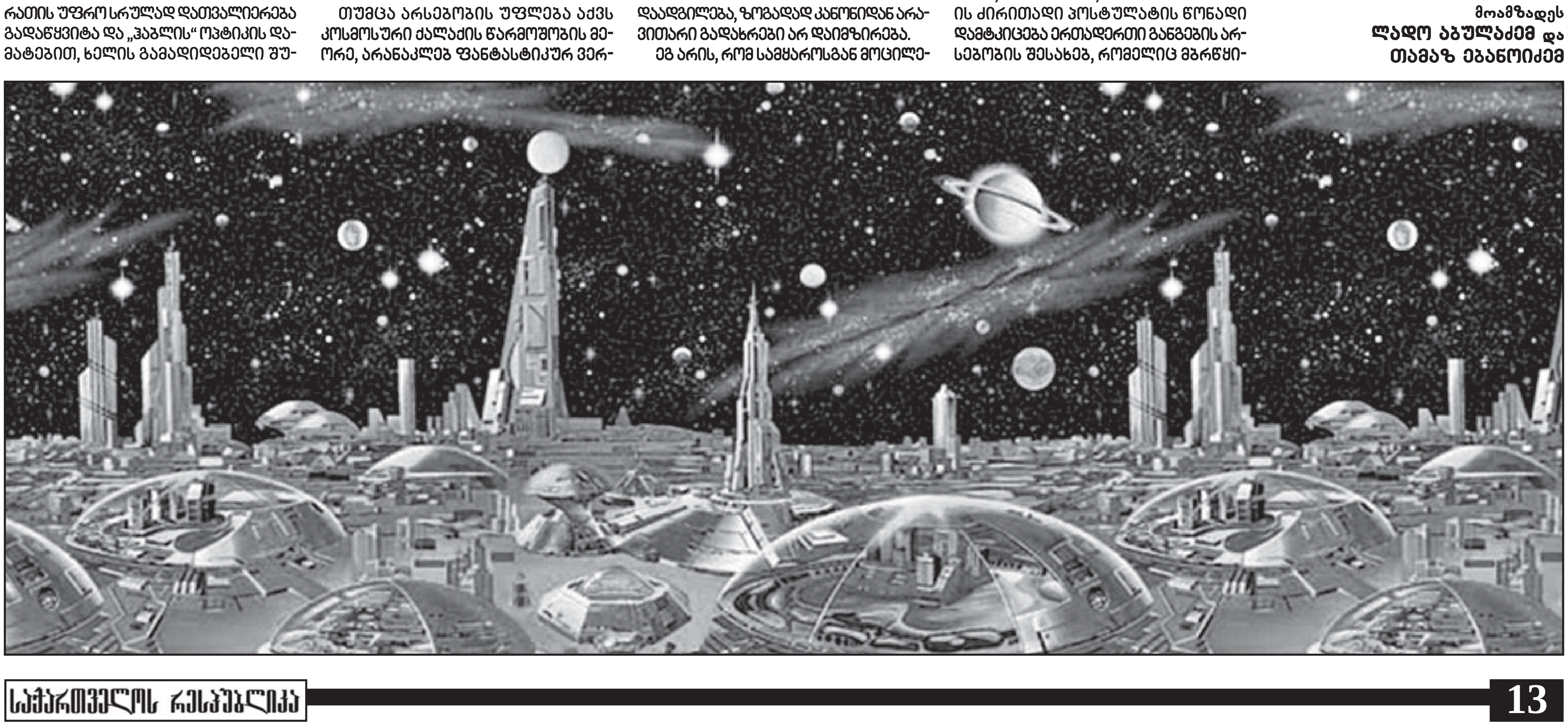

ფეხბურთი

აქეთურ-იქითური

XXIII ეროვნული ჩემპიონატის სტარტი კოკისპირულ წვიმაში გამართულმა იმერულმა დერბიმ დაამშვენა, რომელშიც გამარჯვება ამ ეტაპზე ობიექტურად უფრო ძლიერმა სტუმრებმა მოიპოვეს.

„ტორპედო" – „ზესტაფონი" 1:2

გოლები: მეგრელაძე (პენალტით)ძ; წინამძღვრიშვილი, ელიავა.

მოგეხსენებათ, ევროტურნირების მონაწილე ფეროელებმა ახალი სეზონისთვის მზადება მეტოქეზე გაცილებით ადრე დაიწყეს. დაუმატეთ ამას მასპინძლებთან შედარებით უფრო სრულფასოვნად დაკომპლექტებული სათადარიგოთა გრძელი სკამი და მიხვდებით, რამაც განაპირობა გია გეგუჩაძის შეგირდთა დამსახურებული წარმატება.

დანარჩენი შედეგები: „დინამო" – „ცხინვალი" 2:1 (კოტო, ჩისკო; შალამბერიძეძ, „მეტალურგი" – „კოლხეთი" 0:0, „ვიტ ჯორჯია" – „დილა" 4:3 (თბილისელმა კორიფაძემ გადამწყვეტი გოლი ბოლო წუთზე გაიტანაძ, „ბაია" – „სიონი" 3:0.

* * *

ინგლისის სუპერთასი. „მანჩესტერი" – „სიტი" 3:2.

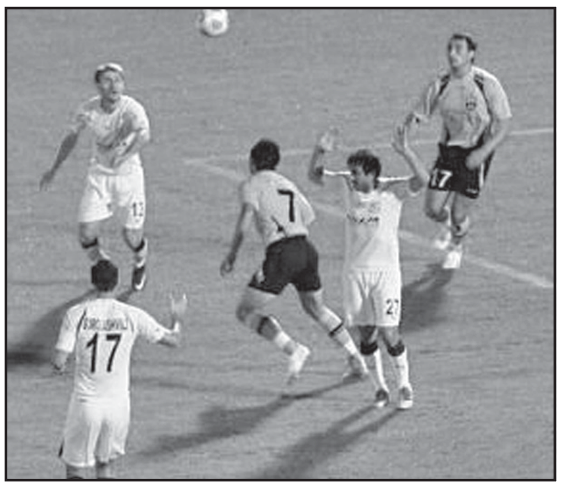

გერმანია. I ტური. „ბაიერნი" – „გლადბახი" 0:1, „ბორუსია" – „ჰამბურგი" 3:1, „შტუტგარტი" – „შალკე" 3:0, „მაინცი" – „ლევერკუზენი" 2:0.

საფრანგეთი. I ტური. „ბორდო" – „სენტ ეტიენი" 1:2, „მარსელი" – „სოშო" 2:2, „დიჟონი" – „რენი" 1:5, „ნიცა" – „ლიონი" 1:3, „პსჟ" – „ლორიენი" 0:1.

კალათბურთი

ნაკრები ნაკრებს ემსგავსება

რაც უფრო ახლოვდება ევროპის ჩემპიონატის ფინალური ეტაპი, საქართველოს ნაკრები მით უფრო უახლოვდება ოპტიმალურ კონდიციებს, რაც ესტონეთში გამართულმა ოთხთა საერთაშორისო ტურნირმა დაადასტურა.

სტარტზე „ჯვაროსნები" უკანასკნელი პერიოდის წინ 13 ქულით დაწინაურდნენ მასპინძლებთან ბრძოლაში, მაგრამ ამ დროს ავანსცენაზე იქაური მსაჯები გამოვიდნენ და სარბიელიდან ვიქტორ სანიკიძისა და ჩვენი გუნდის სერბი თავკაცის იგორ კოკოშკოვის გაძევებით თანამემამულეებს არამი გამარჯვების მოპოვებაში შეუწყვეს ხელი – 82:75.

ბალტიისპირელთა ჯავრი ჩვენებურებმა დანარჩენ ორ მეტოქეზე იყარეს და ამერიკის რამდენიმე სტუდენტური კლუბის წევრთა და შვედეთის ნაკრებების დამარცხებით (შესაბამისად – 98:81 და 82:74ძ მეორე ადგილი დაიკავეს.

აღსანიშნავია, რომ უკანასკნელ მატჩებში შესანიშნავად ითამაშა მანუჩარ მარკოიშვილმა, რომელიც ფეხის ტკივილის გამო სრული დატვირთვით ვერ ვარჯიშობდა. იგი ოკეანისგაღმელთა წინააღმდეგ პარტნიორებს 20 ქულით შეეწია, ხოლო სკანდინაველებთან – 17 ქულით. ამჯერად მასზე მსუყე პირად მონაგარს თავი ზაზა ფაჩულიამ მოუყარა – 20 ქულა, ხოლო სანიკიძის ნადავლი 14 ქულაა.

და ბოლოს, ერთი საინტერესო სიახლის შესახებაც მოგაწვდით ინფორმაციას: ამიერიდან ეროვნულ ნაკრებში აღარ იასპარეზებს შარშანდელი სუპერლიგის საუკეთესო კალათბურთელი კოტე ტულუში, რომელიც ახლახან ქვეყნის ჩემპიონ „არმიის" მთავარ მწვრთნელად დაინიშნა და, პარალელურად, „ჯვაროსანთა" მენეჯერის, სკფ-ს გენერალური მდივნის მერაბ რატიშვილის თანაშემწეობას შეითავსებს – საორგანიზაციო საკითხების მოგვარებაში დაეხმარება.

გიორგი შოთაძე

ხსოვნა გულისა

აუხდენელი ოცნება

ძველ ქართულში აგვისტოს თვეს ქველთობისა ჰქვია, ხოლო ქართული ხალხური კალენდრით მარიამობისთვე ეწოდება. სწორედ ამ მშვენიერი თვის ცხრა რიცხვში 1936 წელს, თბილისში, ოქროსუბანში დაიბადა სახელოვანი ფეხბურთელი, დიდებული მამულიშვილი, თხემით ტერფამდე ჭეშმარიტი ქართველი, საუკუნის მეკარე სერგო კოტრიკაძე. 1945 წელს ფეხბურთის თავანკარა მესვეურებმა ოქროსუბანში ფეხბურთის №35 სპეციალიზებული სკოლა გახსნეს. სკოლაში ფეხბურთს ასწავლიდნენ ისეთი კორიფეები, როგორებიც ბრძანდებოდნენ: გაიოზ ჯეჯელავა, მიხეილ ბერძენიშვილი, არჩილ კიკნაძე, დავით ცომაია და სხვები. სწორედ მათ აღზარდეს შეუდარებელი ქართველი ფეხბურთელები: შოთა იამანიძე, მიხეილ მესხი, სერგო კოტრიკაძე, ალექსანდრე კოტრიკაძე, ავთანდილ ჭკუასელი, ზაურ კალოევი, მოსე დავარაშვილი, დოდიკა ხუნდაძე და სხვები.

დღეს ოქროსუბანში აღარც ფეხბურთის სკოლაა და აღარც სტადიონი არსებობს – ვილაც „გენიოსმა" იქ ბაზარი გახსნა და სახელოვანი უბანი ისტორიის საკუთრება გახადა.

ქართული ფეხბურთის ძველი თაობის გულშემატკივართა სახელით მივმართავ ქალაქ თბილისის მერს ბატონ გიგი უგულავას: იქნებ №35 საფეხბურთო სკოლის შენობას ნინოშვილის ქუჩაზე გაუკეთდეს მემორიალური დაფა და მასზე აღინიშნოს ისეთი დამსახურებული პიროვნებების სახელები, როგორებიც იყვნენ: გაიოზ ჯეჯელავა, მიხეილ ბერძენიშვილი, არჩილ კიკნაძე, შოთა იამანიძე, მიხეილ მესხი, სერგო კოტრიკაძე, ავთანდილ ჭკუასელი და სხვები. მერწმუნეთ, ეს ჩვენი წმიდათა წმიდა ვალია.

ბოლოს სერგო კოტრიკაძეს ანსამბლ „რუსთავის" კონცერტზე შევხვდი შვილიშვილებთან ერთად. მაშინ გამიმხილა: ჩემი ჩოხატაური, ჩემი დაბლაციხე მენატრება და ღვინობისთვეში აუცილებლად წავიდეთო. თან სიომა ბარძაია, ანზორ ერქომაიშვილი და ვახტანგ როდონაია ვიახლოთო. სამწუხაროდ, ნატვრა ვერ აისრულა – ვარდობისთვეში სამუდამოდ დაგვემშვიდობა. მე კი იმედი მაქვს, მის ხსოვნას ჩვენ აღვნიშნავთ, სერგო კოტრიკაძის მშობლიურ ჩოხატაურში, ალბათ – ახლო მომავალში.

დურმიშხან ცინცაძე

შარო, საიდან მოდიხარ?!

კასპიისპირა ცეცხლი

ის-ის იყო პირველი ტურის პარტიები დასრულდა და შეჯიბრების მონაწილეები ბაას-ბაასით სავახშმოდ მიემართებოდნენ, რომ „AF-HOTEL"-ში შუქი ჩაქრა და ყველამ დამწვრის მძაფრი სუნი იგრძნო.

„ვიწვით", – იყვირა ვილაცამ. ვინც მოასწრო, ქუჩაში გავარდა, სასტუმროში მცხოვრებთა უმრავლესობამ (როგორც მოჭადრაკეებმა, ისე – დამსვენებლებმაძ კი კვამლში გზის გაკვლევა რომ ვერ შეძლო, სასტუმროს აივანზე გავიდა და იქ დაელოდა სტიქიის განაჩენს.

საბედნიეროდ, ხანძარი მალე ჩააქრეს და ყველაფერი მშვიდობიანად დამთავრდა, თუმცა ამ დავიდარაბაში ერთი დაზარალებული მაინც აღმოჩნდა – ქართველი დიდოსტატი თორნიკე სანიკიძე. სასტუმროში შუქი რომ ჩაქრა, ის მეუღლის მოსაძებნად გაიქცა, სიბნელეში კარი ვერ შეამჩნია და ისე ძალუმად დაეჯახა, რომ მოკლე ჩართვის მსგავსად თავად ყრიდა თვალებიდან ნაპერწკლებს. საბოლოოდ, მაინც იოლად გადარჩა – კოპით **(სურათზეძ.**

ეს ამბავი შაბათს მოხდა ბაქოს გარეუბანში, კასპიის ზღვის სანაპიროზე, დასასვენებელ ცენტრ „AF-HOTEL"-ში, რომელიც აზერბაიჯანის დამოუკიდებლობის 20 წლისთავისადმი მიძღვნილ მოჭადრაკეთა საერთაშორისო ტურნირს („ბაქო-2011"ძ მასპინძლობს.

ასპარეზობის საპრიზო ფონდია 50 ათასი ევრო. შეჯიბრებაში მაღალი რეიტინგის მქონე დიდოსტატები იბრძვიან. მათ შორის – შაჰრიარ მამედიაროვი (აზერბაიჯანი, 2765ძ, ფრანცისკო ვალეხო (ესპანეთი, 2724ძ, პერეს დომინგეში (კუბა, 2719ძ, ალექსეი დრეევი (რუსეთი, 2711ძ, ემილ სუტოვსკი (ისრაელი, 2700ძ, დმიტრი ანდრეიკინი (რუსეთი, 2696ძ, სერგეი ჟიგალკო (ბელარუსი, 2689ძ, რაუფ მამედოვი (აზერბაიჯანი, 2679ძ, ილია სმირინი (ისრაელი, 2676ძ... ტიტულის მაძიებელთა შორის რვა ქართველი მოჭადრაკეცაა: მიხეილ მჭედლიშვილი (2618ძ, მერაბ გაგუნაშვილი (2588ძ, თორნიკე სანიკიძე (2525ძ, გიგა ყუფარაძე (2467ძ, დავით მაღალაშვილი (2463ძ, გაიოზ ნიგალიძე (2448ძ, სალომე მელია (2437ძ, ბაჩანა მორჩიაშვილი (2376ძ.

ორი ტურის შემდეგ უდანაკარგოდ 12 დიდოსტატი დაწინაურდა. მათ შორისაა მჭედლიშვილი, რომელიც მესამე ტურში შავი ფიგურებით სუტოვსკის დაუპირისპირდება.

კონკურენცია

ჩინელმა პარაგვაელები გამოიწვია

პარაგვაელი ლამაზმანების ლარისა რიკელმესა და პატი ორუეს დიდება მოსვენებას არ აძლევს მსოფლიოს ქალ გულშემატკივრებს. მაგრამ ძნელად წარმოსადგენია, რომ მათ ექსტრავაგანტურობასა და ეროტიკულობაში გაეჯიბრებოდა ჩინელი ლამაზმანი, რომელიც ოდნავ გაშიშვლებული წარუდგა ფოტოკორესპონდენტებს. მასზე მხოლოდ ისაა ცნობილი, რომ ფეხბურთის გუნდის „გუანჩჟოუს" გულშემატკივარია. თუმცა ეს როდი დაეხმარა მის სათაყვანებელ თანამემამულე ფეხბურთელებს, რომლებმაც მადრიდის სამეფო კლუბ „რეალთან" წააგო 1:7!

ლონდონი – 2012

მედლები პატრონებს ჩაბარდება

ლონდონში, ტრაფალგარის მოედანზე ოლიმპიადა-2012-ის სტარტამდე ზუსტად ერთი წლით ადრე ორგანიზატორებმა უზარმაზარი საათი ჩართეს, რომელიც თამაშების გახსნამდე დარჩენილ დროს ითვლის. ამასთან, მედლების პრეზენტაციაც გამართეს.

ოლიმპიური მედლები საზოგადოებრიობას დედოფალ ელისაბედ II ერთადერთმა ქალიშვილმა, უფლისწულმა ანამ და ოლიმპიადა-2012-ის საორგანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარემ სებასტიან კოუმ წარუდგინეს.

ზაფხულის ოლიმპიადების ისტორიაში ლონდონური მედლები ზომით ყველაზე დიდი იქნება. 85 მილიმეტრის დიამეტრისა და 7 მილიმეტრის სისქის მედლები, მათი ხარისხისდა მიხედვით, 375-დან 400 გრამამდე წონისაა. პეკინის ოლიმპიადის მედლებისგან განსხვავებით, სადაც ჯილდო მარტო ლითონისგან კი არა, არამედ ეშმის ქვის ნატეხისგანაც გაკეთდა, ინგლისელმა დიზაინერებმა კომპოზიცია აღარ გაართულეს.

მედლის ცალ ავერსზე ყველა მხარეს მიმართული მზის სხივების ჩარჩოში ოლიმპიადა-2012-ის ლოგოტიპია გამოსახული, რევერსზე გამარჯვების ქალღმერთი ნიკეა და მდინარე ტემზა. ავტორთა ჩანაფიქრით, იგი ათენის ლეგენდარული აკროპოლის მთიდან ჩამოედინება და ახლანდელი ოლიმპიადის დედაქალაქ ლონდონისკენ მიედინება.

მთლიანობაში 2100 მედალი იქნება ჩამოსხმული, რომლებსაც პლანეტის უძლიერესი სპორტსმენები მიიღებენ. ლონდონის ოლიმპიადაზე გამარჯვებულთა დაჯილდოების 302 ცერემონიის ჩატარებაა დაგეგმილი.

ირმა ირემაშვილი

ექსტრემი

ზვიგენების არ ეშინია

ამერიკელი მოცურავე, 61 წლის დიანა ნაიდი ცდილობს, გადალახოს ფლორიდის სრუტე. ამერიკის სანაპირომდე 166 კილომეტრის გადაცურვას ის 60 საათში ფიქრობს. გადაცურვა მან კვირა საღამოს დაიწყო კომპლექსიდან „მარინა ჰემინგუეი", რომელიც კუბის დედაქალაქის მახლობლად მდებარეობს. გადაცურვისას სპორტსმენს მისდევს ხუთი იახტა და 45 თანმხლები. აგრეთვე რამდენიმე ნავი, რომელთა ეკიპაჟები ელექტრომუხტებით აფრთხობენ ზვიგენებსა და ზღვის სხვა მტაცებლებს.

როგორც ჰავანაში გადაცურვის დაწყების წინ პრესკონფერენციაზე მოცურავემ განაცხადა, სირთულეა არა მხოლოდ ოკეანის მტაცებლები, რომლებითაც სავსეა სრუტე, არამედ მძლავრი დინებები და ქარები, აგრეთვე გადაცივების საშიშროება. გადაცურვის დროს, მისივე თქმით, ის იმღერებს „გუანტანამერას", ერთადერთ კუბურ სიმღერას, მან რომ იცის.

1979 წელს ნაიდმა გადაცურა 302 საზღვაო მილი, ბაჰამის კუნძულ ბიმინის ფლორიდამდე რომ აცილებს. 1979 წელს კი ჰავანიდან ფლორიდამდე ოკეანე გადაცურა ავსტრალიელმა სიუზი მერონიმ – თუმცა ის სპეციალურად აგებული გალიით მიცურავდა.

ფაქტი

ზოგჯერ თქმა სჯობს...

ექიმმა დედას მუცლადმყოფი ბავშვის ავადმყოფობა დაუმალა

გალის რაიონის მკვიდრი, დროებით ზუგდიდში მცხოვრები აპოლონ ნაყოფია თავისი ქალიშვილის ექიმს, გინეკოლოგ ნანული ჭიჭინაძეს ჯერ არდაბადებული შვილიშვილის ავადმყოფობის შეგნებულად დამალვაში ადანაშაულებს.

„როცა ჩემი შვილი ორსულად იყო, საკონსულტაციოდ დადიოდა გინეკოლოგ ნანული ჭიჭინაძესთან. ექიმის განცხადებით, ორსულობის პროცესი ნორმალურად მიმდინარეობდა. როცა დადგა მშობიარობის დრო, წავიყვანეთ სენაკში და იქ საკეისრო კვეთით დაიბადა ბიჭი. ორი დღის შემდეგ გამოგვიცხადეს, რომ ბავშვი არის არასრულფასოვანი და წაიყვანეთ ქუთაისშიო... ქუთაისიდან თბილისშიც მოგვიხდა ბავშვის წაყვანა. თბილისში ბავშვს დაუსვეს დიაგნოზი: გულის თანდაყოლილი მანკი, 35-პროცენტიანი დაუნის სინდრომი და სეფსისი. ბავშვი იმდენად მძიმე ავადმყოფია, თუ გულის ოპერაციის შემდეგ გადარჩა, მთელი ცხოვრება ლოგინს იქნება მიჯაჭვულიო. რა უნდა გვექნა, სხვა გამოსავალი არ გვქონდა, და როგორც ამ შემთხვევაში აკეთებენ თურმე, ბავშვი ჩავაბარეთ სახელმწიფოს. როცა აღშფოთებული მივუვარდი ნანული ჭიჭინაძეს, მან მითხრა, რომ ყველაფერი იცოდა ბავშვის შესახებ, მაგრამ იმ მოსაზრებით, რომ შეეცოდა ჩემი გოგო, სიმართლე დაუმალა, არადა, შესაძლებელი იყო ბავშვის მოშორება. დამღუპა ამ ქალმა. ახლა ეს უარესი არ არის, რომ ინვალიდი ბავშვი დაიბადა და დედა მის სიკვდილს ნატრობს? — აღნიშნა აპოლონ ნაყოფიამ.

აპოლონ ნაყოფია, მისი ქალიშვილი მაია და სიძე კობა აფაქიძე არ აპირებენ სასამართლოში ჩივილს, მაგრამ ნანული ჭიჭინაძის მიმართ ყოველთვის ექნებათ ადამიანური პრეტენზია, რატომ დამალა სიმართლე!

უფალმა განსაჯოს, რა იყო უფრო მართებული — სიმართლის დამალვა და ბავშვის დაბადება, თუ...

ლადო ქირია
ზუგდიდი.

ვითარება

მარტო შესაძლებლობა კი არა, უფლებაც...

ამერიკული სოციალური ქსელები „ფეისბუკი“ და „ტვიტერი“ იძულებულნი გახდებიან, ევროპაში დადგენილი კანონმდებლობით იხელმძღვანელონ. მოკლე ხანში ევროკავშირი ახალ წესთა კრებულის გამოცემას გეგმავს, რომელიც სოციალური სქელების მომხმარებელთა კონფიდენციალობის დაცვაზე იქნება ორიენტირებული.

კერძოდ, ლაპარაკია კონკრეტული მომხმარებლისთვის საიტიდან თავისი პირადი მონაცემების ნებისმიერ დროს ამოშლის უფლების მინიჭებაზე. აღსანიშნავია ასევე, რომ პერსონალურ მონაცემთა კონფიდენციალობის დაცვის შესახებ კანონი ევროკავშირმა ჯერ კიდევ 1995 წელს მიიღო. ეს იმ სკანდალის შემდეგ მოხდა, რაც „ფეისბუკის“ წარმომადგენლებმა განაცხადეს, რომ მომხმარებლის ID მონაცემები კომპანიის წარმომადგენლებს გადაეცემოდათ საჭიროების შემთხვევაში მათში ცვლილებების შესატანად და საიტზე არსებული სარეკლამო განცხადებათა გასაკონტროლებლად. ფაქტობრივად, ეს იძულებითი მარეგულირებელი მექანიზმის შექმნას გულისხმობდა.

— ინტერნეტ-კანონმდებლობის განახლების პროცესში ჩვენთვის აუცილებელია პირდაპირ განვაცხადოთ, რომ ხალხს მათ დაუკითხავად საკუთარ მონაცემთა დამუშავებაზე მარტო უარის თქმის შესაძლებლობა კი არა, ამის კანონიერი უფლებაც აქვს, — განაცხადა ევროკომისარმა ვივიენ რედინგმა.

ხსოვნა

იური წოწერია

მწუხარებამ დაისადგურა ზუგდიდში — ხანმოკლე ავადმყოფობის შემდეგ, 63 წლის ასაკში, გარდაიცვალა ყველასთვის საყვარელი და დამსახურებული პიროვნება, გამორჩეული პარტიული, სამეურნეო დარგის ხელმძღვანელი მუშაკი, ზუგდიდის რეგიონული სავაჭრო-სამრეწველო პალატის პრეზიდენტი და შპს „ზუგდიდის ეთერზეთის“ გენერალური დირექტორი იური წოწერია.

ბატონ იური წოწერიას ლამაზი ცხოვრებისეული და შრომითი ბიოგრაფია ჰქონდა. დაიბადა 1948 წელს ზუგდიდის რაიონის სოფელ ოქტომბერში. 1965 წელს, ამავე სოფლის საშუალო სკოლის წარჩინებით დამთავრების შემდეგ, ჩაირიცხა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მშენებლობის ეკონომიკისა და ორგანიზაციის სპეციალობაზე. უნივერსიტეტის დამთავრების შემდეგ პროფესიით ინჟინერ-ეკონომისტი მუშაობას იწყებს ქ. რუსთავში. მუშაობდა ქიმიური ბოჭკოს ქარხანაში, №1 სამშენებლო ტრესტში, ლითონის კონსტრუქციის ქარხანაში, სახალხო კონტროლის რუსთავის საქალაქო კომიტეტში. 1977 წლიდან იგი გადმოდის ზუგდიდში, სადაც მუშაობდა პარტიის საქალაქო კომიტეტში საორგანიზაციო განყოფილების გამგედ, ფაიფურის ქარხნისა და ენგურჰესის მშენებლობის პარტიული კომიტეტის მდივნად. 1991 წლიდან იგი ბიზნესის სამსახურშია. 1991-1995 წლებში იყო კორპორაცია „ეგრის“ პრეზიდენტი. ხოლო 1995 წლიდან, დაფუძნების დღიდან სიცოცხლის ბოლომდე, მუშაობდა ზუგდიდის რეგიონული სავაჭრო-სამრეწველო პალატის პრეზიდენტად და შპს „ეთერზეთის“ გენერალურ დირექტორად.

მისი ცხოვრებისეული კრედოდან გამომდინარე, მუშაობაში იჩენდა პრინციპულობას, მიზანდასახულობას, ნერგავდა სიახლეებს, ახასიათებდა სამართლიანობა, რის შედეგად წარმატებები ყოველთვის გარანტირებული ჰქონდა. კეთილსინდისიერი შრომით, პირადი მაგალითით საქმის კეთებით, უბრალოებით და ადამიანებთან კარგი დამოკიდებულებით მოიხვეჭა ლიდერის, ღირსეული თავკაცის სახელი. სადაც იმუშავა, ყველგან დიდი პატივისცემა და აღიარება მოიპოვა.

მუდამ მოძრავს, დაუოკებელი ენერგიის პატრონს არ გვეგონა, ასე ადრე თუ წაგვართმევდა ვერაგი სენი. თვითონაც დარწმუნებული იყო, რომ დაამარცხებდა მას და ჩვენც გვაიმედებდა, მაგრამ ვაგლახ, რომ ყველა მოვტყუვდით. დუხჭირმა ცხოვრებამ, ბიზნესში გაუმართლებლობამ, ნერვიულობამ დააჩქარა გარდაცვალების პროცესი. რამდენი მიზანი, ოცნება და პროექტი დარჩა განუხორციელებელი.

ბატონი იური იყო ზუგდიდსა და ზუგდიდელებზე უზომოდ შეყვარებული. ქალაქის სტუმრების მიღების და გაცილების თავისებური ცენტრი იყო მისი ოჯახი. ზუგდიდელებსაც (და არა მარტო ზუგდიდელებსაც) უზომოდ ჰყვარებიათ იგი. ალბათ, არსად არ დაღვრილა ამდენი გულწრფელი ცრემლი, ყველამ გულით განიცადა მისი გარდაცვალება, ალალი ცრემლით დაიტირა და ზღვა ხალხმა გააცილა იგი უკანასკნელ გზაზე.

იური წოწერია იყო სინდის-ნამუსის განსახიერება, მიმნდობი და კაცთმოყვარე, განათლებული, კულტურული, კარგი ორატორი და ყველა კეთილი საქმის წამომწყები და ორგანიზატორი. არაჩვეულებრივი იუმორის პატრონი, სუფრის მშვენება და კარგი თამადა.

მისი ოჯახი ზედმიწევნით ეკლესიურია. თვითონაც ცხოვრობდა ეკლესიურად და სიმბოლურიც არის მარადიულ გზაზე მისი გაცილება მაცხოვრის კარის ეკლესიიდან. აქვე დაიმკვიდრა მან მარადიული სასუფეველი.

მუდამ გარს ეხვია მეგობრები, მეგობრობაც გამორჩეული იცოდა. სანიმუშო იყო ოჯახითაც, არაჩვეულებრივი მეუღლეობა ჰქონდათ. ქალბატონი მიმოზა ისედაც ფიზიკურად და სულიერად ლამაზ კაცს უფრო ალამაზებდა. მუდამ ერთად იყვნენ და საზოგადოებაში დიდი სიმპათიით სარგებლობდნენ. შვილები, რძალი და შვილიშვილები სასახელონი არიან. ოჯახს, ახლობლებს, მეგობრებს ძალიან დააკლდებათ ძვირფასი იური.

ჩვენ, მეგობრებს, ისღა დაგვრჩენია, რომ ყველაფერი გავაკეთოთ, რომ მისი არსებობა ჩვენს ხსოვნაში გაგრძელდეს. ვილოცოთ მისთვის და გავუადვილოთ უფალთან მიახლოება. დარწმუნებული ვართ, ჩვენმა იური წოწერიამ სასუფეველში დაიმკვიდრა ნათელი ადგილი, სადაც მართალნი განისვენებენ.

მშვიდობით, ჩვენო ძმაო და მეგობარო იური, დალოცვილი დაგეტოვებინოს ოჯახი, ახლობლები, მეგობრები და ზუგდიდი შენი.

უახლოესი მეგობრები

ინფორმაცია

სისხლიანი გარჩევა მატანში

ახმეტის რაიონის სოფელ მატანში, ურთიერთშელაპარაკების შედეგად, თანასოფლელმა 31 წლის მამაკაცი იარაღით დაჭრა. წინასწარი ინფორმაციით, ინციდენტის მონაწილეები ნასვამ მდგომარეობაში იმყოფებოდნენ.

— პაციენტს ყელზე და პირში იარაღით მიყენებული გამჭოლი ჭრილობები ჰქონდა, რის გამოც დიდი რაოდენობით სისხლი დაკარგა. მას აღენიშნებოდა კანქვეშა ჰემატომაც. პაციენტი კონტაქტური კი იყო, მაგრამ არაადეკვატური. პირველადი სამედიცინო დახმარება სასწრაფოდ აღმოვუჩინეთ, თუმცა ჯანმრთელობის მძიმე მდგომარეობის გამო, ის კატასტროფის მედიცინის ცენტრის ბრიგადამ მართვითი სუნთქვით თბილისში გადაიყვანა, — განუცხადა კახეთის საინფორმაციო ცენტრს ახმეტის საავადმყოფოს რეანიმატოლოგმა თამილა კოტაშვილმა.

მომხდარზე აღძრულია სისხლის სამართლის საქმე. გამოძიებას ახმეტის პოლიცია აწარმოებს. ბრალდებული დაკავებულია.

ჯო-ეიჩ-ენი

გურამ გუნავა, თამაზ ცანავა მწუხარებით იუწყებიან შესანიშნავი პიროვნების, უახლოესი მეგობრის, ღირსეული მამულიშვილის

იური წოწერიას

გარდაცვალებას და სამძიმარს უცხადებენ განსვენებულის ოჯახს.

გიორგი დუნდუა ოჯახით მწუხარებას გამოხატავს

გურამ ჟვანიას

გარდაცვალების გამო და სამძიმარს უცხადებს განსვენებულის ოჯახის წევრებს და სხვა ჭირისუფალთ.

კახა კუპრავა ოჯახით მწუხარებას გამოხატავს

გურამ ჟვანიას

გარდაცვალების გამო და სამძიმარს უცხადებს განსვენებულის ოჯახს და სხვა ჭირისუფალთ.

მარინა კანდელაკი თანაუგრძნობს მაყვალა ჟვანიას ძმის

გურამ ჟვანიას

გარდაცვალების გამო.

ნომრის კარიკატურა

— კაცო, როდის შეაკეთებ ონკანს?
— ხვალ.
— სულ ხვალ და ხვალ ხვალო, — ამბობ.
— კარგი, საყვარელო, მაშინ ზეგ...

ამირან ერაძის ნახატი.

განცხადება

შპს დაზღვევის კომპანია „მობიუსის“ გაკოტრების მმართველი აცხადებს მეორე საჯარო აუქციონს შპს დაზღვევის კომპანია მობიუსის ქონებაზე. საჯარო აუქციონზე სარეალიზაციოდ გამოტანილი იქნება:

1. შპს დაზღვევის კომპანია „მობიუსის“ სახელზე რიცხული სატრანსპორტო საშუალებები.
2. შპს დაზღვევის კომპანია „მობიუსის“ კუთვნილი საოფისე ტექნიკა და კომუნიკაციის საშუალებები.
3. შპს დაზღვევის კომპანია „მობიუსის“ საოფისე ავეჯი და ინვენტარი.

აუქციონი ჩატარდება 2011 წლის 17 აგვისტოს 12 საათზე, შემდეგ მისამართზე ქ. თბილისი, ფალიაშვილის ქუჩა №87, პირველი სართული. ტელ. 577 33 10 90.

საბუთების მიღება აუქციონში მონაწილეობის მსურველებისაგან მიიღება 2011 წლის 17 აგვისტოს 11 საათამდე. ყველა პირს, ვისაც სურვილი აქვს მონაწილეობა მიიღოს საჯარო აუქციონში, უნდა მიმართოს შპს დაზღვევის კომპანია „მობიუსის“ სალიკვიდაციო კომისიას მისამართზე: ქ. თბილისი, ლეონიძის ქუჩა 3/5 (საქართველოს ეროვნული ბანკიძ.

აუქციონში მონაწილეობის მისაღებად სალიკვიდაციო კომისიაში წარმოდგენილი უნდა იქნას შემდეგი დოკუმენტაცია:

1. მოქალაქის პირადობის დამადასტურებელი მოწმობა.
2. იურიდიული პირების მიერ დამატებით წარმოდგენილი უნდა იქნას ამონაწერი სამეწარმეო რეესტრიდან.
3. ნოტარიულად დამოწმებული მინდობილობა, თუ აუქციონში მონაწილეობა ხდება სხვისი სახელით.
4. „ბეს“ გადახდის დამადასტურებელი ქვითარი. („ბეს“ თანხა განისაზღვრება ნივთის ღირებულების 10 პროცენტის ოდენობითძ.

თანხის შეტანა იწარმოებს შპს დაზღვევის კომპანია „მობიუსის“ საბანკო რეკვიზიტებზე: სს ბანკი „რესპუბლიკა“; **ბანკის კოდი: REPLGE229 ა/ა GE54BR0000010250260271/GEL.**

დამატებითი ინფორმაციისთვის დარეკეთ 577 33 10 90 ან 832 240 62 23.

◉ სულიერება

პანტელეიმონობა

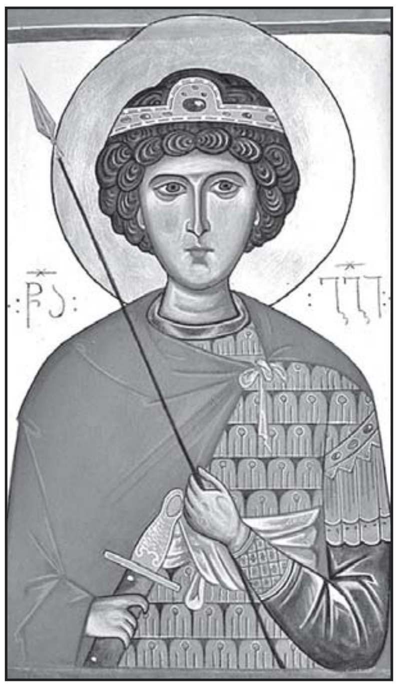

9 აგვისტოს საქართველოს მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესია დღესასწაულობს უდიდესი მოღვაწის, წმიდა დიდმოწამე პანტელეიმონ მკურნალის ხსენებას, რომელიც დაიბადა ნიკომიდიაში მესამე საუკუნის მეორე ნახევარში.

პანტელეიმონ მკურნალის ქრისტიანულ ღირებულებებზე აღზრდა თავის თავზე აუღია სასულიერო მოღვაწეს – ერმოლაოსს.

წმინდა მკურნალ პანტელეიმონს საფუძვლიანად ჰქონდა შესწავლილი ცნობილი მედიკოსების ნაშრომები.

წმინდანი კურნავდა ავადმყოფებს ქრისტეს სახელით და თავისი სამედიცინო გამოცდილებით, ყოველგვარი ანაზღაურების გარეშე. უსინათლოებს მისი მკურნალობით თვალები ეხილებოდათ, ხეიბრები დადიოდნენ და ადიდებდნენ ქრისტეს. პანტელეიმონ მკურნალი ავადმყოფებს ქრისტიანობას უქადაგებდა, რის გამო ის დასაჯეს და თავი მოჰკვეთეს. ქრისტეს აღმსარებლობის მიზეზით მოწამეობრივად აღსრულებული პანტელეიმონი წმინდანად შერაცხეს.

საბურთალოზე, წმინდა პანტელეიმონ მკურნალის სახელობის ტაძარში, განსაკუთრებული ზეიმით ხვდებიან ამ დღეს, მრევლი თავის წინამძღვართან, დეკანოზ დავითთან (შენგელიაძ და მღვდელ-მსახურებთან ერთად კვლავაც ილწვის თავისი შეკრების ადგილის მზრუნველობა-განახლებისთვის... ამას წინათ მეც ვეწვიე მამა დავითს, მან გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ თანამშრომლებს და მის მკითხველებს ღვთის კურთხევა უწყალობა და ხუთშაბათობით ტრადიციული საჯანმრთელო პარაკლისზე დასასწრებად დალოცა.

გიული ლიპარტია

◉ ინფორმაცია

თანამედროვე შარლ პერო

მოახლოებული საპრეზიდენტო არჩევნებისთვის მზადება, რომ იტყვიან, ნელ-ნელა დაიძრა „ნულოვანი“ წერტილიდან და, მართალია, ჯერჯეროვით ნელა, მაგრამ განუხრელად ტემპს კრეფს. ამას, თუნდაც, რუსეთის მოქმედი პრეზიდენტის დიმიტრი მედვედევის პრემიერ ვლადიმერ პუტინთან უკვე აშკარა დაპირისპირება მოწმობს. ელექტორატის გულის მოგების ერთ-ერთი აქცია პუტინმა შორეულ ბურიატიაში ჩაატარა. საქმე ისაა, რომ სამი წლის წინათ (!ძ ბურიატიის ერთ მიყრუებულ სოფელ ტუგნუიში მცხოვრებმა გოგონამ დაშა ვარფოლომეევამ პირდაპირი ხაზით პრემიერ-მინისტრს... კონკიასავით ლამაზი კაბა სთხოვა. იმ წელს დაშამ, სხვა ბავშვებთან ერთად, კრემლში საახალწლო ნაძვის ხეზე მიწვევა მიიღო. სწორედ მაშინ გაიგო პუტინმა, რომ სოფელ ტუნგუიში არც კულტურის სახლია, არც სპორტული დარბაზი. ახლა პუტინმა ვერტმფრენით დაშას ოჯახში ჩააკითხა (!ძ, სადაც საღამოს ჩაის სმაზე პრემიერს ახარეს, რომ ამიერიდან სოფელ ტუგნუიში ბიბლიოთეკაც არის და სავარჯიშო დარბაზიც!

მიშელ ობამა ცისფერ ეკრანზე

ამერიკის პირველმა ქალბატონმა მიშელ ობამამ მონაწილეობა მიიღო პოპულარული საყმაწვილო ტელესერიალის „აი-კარლის“ გადაღებაში, რითაც საზოგადოებრიობის ყურადღება კიდევ ერთხელ მიაპყრო თავის მიერ ლობირებულ პროგრამას „გაერთიანებული ძალისხმევა“, რომელიც სამხედრო მოსამსახურეთა და მათი ოჯახების წევრთა მხარდაჭერაზეა მიმართული.

ერთი შეხედვით, აღნიშნულ საყმაწვილო სერიალსა და მისის ობამას მხარდაჭერილ პროგრამას შორის არავითარი კავშირი არ არის – სერიალში მოთხრობილია გოგონა კარლის ამბავი, რომელიც მეგობრებთან ერთად საკუთარი ვებ-შოუს შექმნას გადაწყვეტს. მაგრამ, საქმე ისაა, რომ, სცენარის მიხედვით, კარლის მამა სამხედროა, რომელიც საზღვარგარეთ მსახურობს. ჰოდა, ერთ მშვენიერ დღეს კარლის მიშელ ობამა ესტუმრა, რომელიც... საკუთარ თავს განასახიერებს, რათა იმ სიძნელეებზე დაელაპარაკოს, რომლებსაც სამხედრო მოსამსახურეთა ოჯახები აწყდებიან.

– ჩემი ქალიშვილების სკოლის მეგობრები იმდენად გატაცებულნი არიან ამ სერიალით, რომ როცა გოგონებმა უთხრეს, დედაჩვენი „აი-კარლიში“ ითამაშებსო, ბავშვებმა არ დაუჯერეს, – სიცილით ამბობს პირველი ლედი თავისი სამსახიობო დებიუტის შესახებ. –

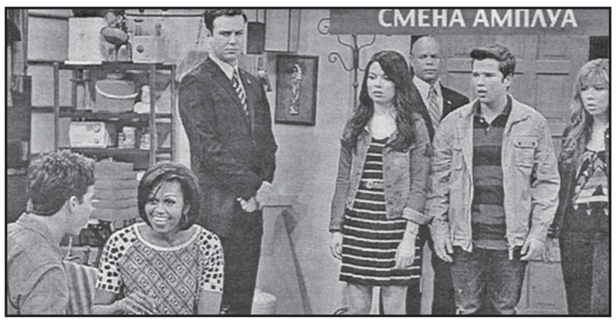

მეწყინა და შვილებს ვუთხარი – მე ბუკინგების სასახლეშიც კი ვარ ნამყოფი, რატომ არ შეიძლება „აი-კარლიში“ მოვხვდე-მეთქი? ბოლოს ორ სცენაშიც კი გადამიღეს, ამდენად, ახლა მეც „მაგარი დედიკო“ ვარ!

პრეზიდენტის მეუღლის მონაწილეობით ორი ეპიზოდი ეთერით გაისად გავა. სხვათა შორის, თუ მსახიობის როლში ქალბატონმა ობამამ თავი პირველად მოსინჯა, ტელევიზიაში მას ახალზედა არ ეთქმის. ცოტა ხნის წინათ ტელეარხ TVOne-თ ეთერში გადიოდა გადაცემა „მოდი, ვიმოძრაოთ პირველ ქალბატონთან ერთად“, რომელიც მან ამერიკის შეერთებული შტატებისთვის აქტუალურ ბავშვებში ჭარბი წონის პრობლემას მიუძღვნა.

◉ ცნობისმოყვარეთათვის

სად, რა, როდის?

● ორას წელზე მეტია სამაჯური სამკაულად ითვლება და მის დასამზადებლად თითქმის ყველანაირი მასალა გამოიყენებოდა, როგორც ბუნებრივი, ძვირფასი ლითონები, ასევე ხელოვნური მასალა: მძივები, ტუფი და წარმოიდგინეთ, ჩალაც კი. სამაჯური თავის წარმოშობას მაჯაზე შემოსალტულ რგოლებს უნდა უმადლოდეს, რომელიც თავიდან საგანგებოდ მამაკაცისთვის განკუთვნილი აქსესუარი იყო – ძალის, თავისუფლებისა და იდუმალების სიმბოლო. პირველი სამაჯურები მამონტის ეშვებისგან მზადდებოდა და ისინი შამანების ხელ-ფეხს ამშვენებდა. შამანები სამაჯურების წკრიალით უხმობდნენ ღმერთს და შესთხოვდნენ მათ კარგ ამინდს თუ ბრძოლაში წარმატებას.

● გერმანელი მეომრები მკლავებს ფართო, ლითონის სამაჯურებით იცავდნენ და მათ თავიანთ ამულეტებად მიიჩნევდნენ, მაგრამ გადიოდა დრო და სამაჯური მაგიურ ძალას კარგავდა და მალე ის სამკაულად იქცა. უკვე ანტიკურ ხანაში სამაჯური ადამიანის სხეულის შიშველ ნაწილებს მომხიბვლელობას ანიჭებდა, ხოლო შუა საუკუნეებში ესთეტიკამ საერთოდ უარყო სამაჯური და მხოლოდ აღორძინების ეპოქამ დააბრუნა ის სამკაულად. XVI საუკუნეში სამაჯური ძალზე პოპულარული გახდა – ქალბატონებს ძვირფასი ქვებით მოოჭვილი გრძელი სამაჯურები ეკეთათ მაჯიდან იდაყვამდე.

● XIX საუკუნეში რუსეთში გაჩნდა სამაჯური „მილიტარი“, რომელიც სპილენძისა და რკინისგან იყო გაკეთებული. მას ნაპოლეონზე გამარჯვების აღსანიშნავად ჭედდნენ ტულელი ოსტატები. აღმოსავლეთში სამაჯური სპეციალური ჯაჭვებით უკავშირდებოდა ცერა და საჩვენებელ თითებზე წამოცმულ რგოლებს. გასათხოვარ ქალიშვილებს კი საჩვენებელი და ნეკა თითები ჰქონდათ დაბმული.

● აფრიკაში ორმა მეგობარმა გართობის ორიგინალური ფორმა გამონახა: იპარავდნენ კატაფალკებს და ღამის კლუბებში დასეირნობდნენ. სულაც არ ენაღვლებოდათ, რომ ამ დროს კატაფალკა მიცვალებულს ჰქონდა „დაკავებული“.

● მალაიზიაში 87 დოლარით ჯარიმდება ტაქსის მძღოლი, რომელსაც სამუშაო საათებში არ აცვია... წინდები.

● ზამთარში, ტანსაცმლის გახდისას, როცა დასაწოლად ვემზადებით, 187 კალორიას ვწვავთ.

● მთელ მსოფლიოში ათიდან ექვსი კაცი მთელი სიცოცხლის განმავლობაში მხოლოდ ერთი პარტნიორის გვერდით ცხოვრობს.

მოგვაწოდა
ტიტე კოპალეიშვილმა

რეკლამა
„საქართველოს რესპუბლიკაში“
299-62-77; 599 32-85-76.

◉ ანეკდოტები

სვანს ცოლმა თერმომეტრი გაუწოდა:
– ავად ვარ, შეხედე, 40 გრადუსი მაქვს სიცხე!
– ნუ გეშინია, ახლავე დავფერთხავ.

* * *

ფრინველების ბაზარში:
– რა არის ეს, რა თუთიყუში მომყიდე, სულ მლანძღავს, მაგინებს, სასამართლოში ჩივილით და დაჭერით მემუქრება!
– ამ მთავრობასთან მუშაობ?
– კი.
– მერე თავიდანვე ვერ მითხარი? – ლეიბორისტების ოჯახშია გაზრდილი.

* * *

ხევსურეთში პირველად აიტანეს ჩექმა. უყურებენ ხევსურები და ვერ იგებენ, რა არის. ვერაფრით რომ ვერ მოიფიქრეს, მივიდნენ ხევისბერთან. ხევისბერმა უტრიალა ჩექმას და ბოლოს დაასკვნა:
– ეს იქნება... იქნება... თოხის ქარქაში იქნება.

მატარებლის კუპეში ჭიჭიკია და ვიღაც გოგო მარტონი სხედან. გოგო ზურგით არის შებრუნებული და ნახევარი გზა ისე გაიარეს, ერთხელაც არ შემობრუნებულა. ჭიჭიკიამ ველარ მოითმინა და ეუბნება:
– გოგონა, შემობრუნდი და 10 ლარს მოგცემ!
გოგონა შემობრუნდა.
– აუუ! 10-ს კიდევ დაგიმატებ და შებრუნდი.

* * *

პატარა ქუთაისელი თემურიე დედას შესჩივის:
– დედიკონა, დღეს მამამ ორჯერ მცემა.
– ორჯერ რატომ? – ჰკითხა დედამ.
– პირველად, როცა ორიანებით სავსე დღიური ვუჩვენე და მეორედ მაშინ, როცა ვუთხარი, რომ ეს მისი ბავშვობის დროინდელი დღიურები იყო.

* * *

ორი ახალი რუსი კაფეში საუბრობს:
– იცი, მოცარტი ვინაა?
– კი, ეგ ჩვენი მობილურებისთვის სიმღერებს არ წერს?

◉ კადრი

ავტორთა საყურადღებოდ!
რედაქციის მიერ შეუკვეთავი მასალები დაიბეჭდება ავტორთა ხარჯით.
ავტორთა მოსაზრებები, შესაძლოა, მუდამ არ ემთხვეოდეს რედაქციის პოზიციას.

საქართველოს რესპუბლიკა
SAKARTVELOS RESPUBLIKA
გ. ახვლედიანის (ყოფილი პეროვსკაიას) ქ. 19
ინდექსი 66434

გამომცემლები:
შპს „თანადგომა -1-გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ გამომცემელი“ (დავით აღმაშენებლის 150. ტ: 599 79-76-79)
შპს „ახალი საუკუნე“
იბეჭდება „კოლორში“ (რკინიგზის ჩიხი, № 20)

რედაქტორის მაგიერ
სპარტაკ ქობულია
299-62-77;
599 36-00-35

მთავარი რედაქტორი
ალეკო ასლანიშვილი
პასუხისმგებელი რედაქტორები:
გურამ გოგიაშვილი 599 53-76-16;
რუსლან რუსია 599 17-21-21;
პასუხისმგებელი მდივანი
მამუკა ვაშაკიძე 514 33-33-24